KURTULUŞ
sosyalist dergi

SİYASİ KAMPANYALAR
ve
ÖRGÜTLENME

PROGRAM, STRATEJİ
ve
ÖNÜMÜZDEKİ
DEVRİMCİ ADIM

GÜNEY KÜRDİSTAN'DAKİ
DİRENİŞ
ve
HAKKARİ OLAYLARI
ÜZERİNE

EKİM
1978

28

KURTULUŞ
sosyalist dergi

AYLIK DERGİ
EKİM 1978
YIL: 3 — CİLT: 5 — SAYI: 28

Sahibi: İsmail AYÇİÇEK/Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Mustafa EKER/Yönetim adresi: İbrahim Müteferrika Sok. Fazilet Han, Kat: 4, No. 409 ULUS-ANKARA/Yazışma Adresi: Posta Kutusu: 308 Kızılay-ANKARA/Abone Bedeli: Yıllık 150 TL'dir. Yurt dışı abone bedeli iki katıdır./Her türlü ödeme için: İsmail Ayçiçek, Posta Çeki No: 100994

İÇİNDEKİLER

Dizgi - Baskı:
UFUK MATBAASI

Siyasi Kampanyalar ve Örgütlenme

«Komünist programın kabulü ancak komünist olma arzusunun bir anlatımı olabilir. Eğer Komünist faaliyet yoksa ve kitle içindeki üyelerin pasifliği hâlâ duruyorsa, o zaman parti Komünist programı kabul etmekle üzerine aldığı yükümlülüğün en ufak bir parçasını bile yerine getirmiyordur. *Programın içtenlikle yürütülmesi için* birinci koşul, bütün üyelerin partinin daimi günlük işlerine katılımıdır.» (Parti Örgütlenmesinin İlkeleri, sayfa : 10)

Her üyesini günlük çalışmaya katabilen bir örgütlenme, her üyesi sınırları belirlenmiş, ihtisaslaşmış bir organa da üye olan bir parti bugün oluşması için mücadele ettiğimiz örgütlenmedir.

Böyle bir parti kitleler arasında yoğun bağlara sahiptir. Ya da bu yolda önemli adımlar atmaktadır. Ve gene böyle bir parti her gün bir siyasi kampanya yürütmektedir.

İşçi sınıfı başta olmak üzere emekçilerin günlük meseleleriyle ilgilenen, ülkedeki tüm siyasi gerçekleri aynı anda ülke çapında teşhir eden ve kitleleri harekete geçirmeye çalışan bir örgüt açıktır ki yoğun ve güçlü kitle bağlarına sahiptir.

Ülke çapında ajitasyon ve propagandanın, siyasi gerçekleri ülke çapında açıklamanın ise en güçlü aracı merkezi yayındır. Düzenli ve sık aralıklarla çıkan bir merkezi yayın ülke çapındaki ajitasyon ve propaganda-

nın yayıcısıdır. Tüm parti organlarına, kadrolarına ajitasyon ve propaganda için malzeme sağlar. Dağınık, bölgesel mücadeleleri biraraya getirmede önemli bir rol oynar.

Proletaryanın devrimci partisi için siyasi kampanya, tüm güçlerin somut bir konu çevresinde harekete geçirilmesi, ülke çapında mahalli ajitasyon ve propagandanın yerine tek ve giderek yoğunlaşarak, tek bir ajitasyon ve propagandanın olması, ajitasyon ve propagandanın yoğunlaşması ile birlikte yeni ve zinde güçlerin harekete kazanılması, bir başka deyişle kitle eylemlerinin başlaması ve yoğunlaşmasıdır. Açıktır ki kampanyanın konusu en geniş işçi ve emekçi yığınları harekete geçirebilecek can alıcı konuda olmalıdır.

Henüz partileşilememiş bir dönemde proletaryanın devrimci hareketin görevleri daha farklıdır. Israrla üzerinde durulması gereken nokta; programın yaratılmasıdır. Program sosyalizmin biliminin, Marksizm-Leninizmin ülkenin somut şartlarına uygulanmasıdır. Ancak teorinin maddi bir güç haline gelebilmesi, yani, programın ortaya çıkışı sosyal pratikte sınanması ile mümkündür. Programın canlılığının ispatı sosyal pratik olacaktır.

Tek başına programın ortaya çıkması yeterli değildir. O programı hayata geçirecek, yani, sosyal pratikte sınayacak olan kadrolar sorunu partileşme yolundaki devrimci hareketin önündeki ikinci sorundur. Kadrolaşma geniş bir yazının konusudur. Ama burada kabaca özetlersek, bize gerekli olan kadrolar siyasi mücadele içinde pişmiş, kitle bağlarına sahip, bu konuda eğitilmiş, ve ihtisaslaşmış unsurlardır.

Program ve kadro sorununu izleyen üçüncü adım ise örgütlenmedir. Proletarya partisinin örgütlenmesi değil ama ona ulaşmaya çalışan bir örgütlenme.

İşte, bugün Türkiye'de devrimci hareketin önünde de bu üç sorun vardır. Birbirlerine sımsıkı bağlı olan bu

üç sorunun halli proletaryanın devrimci partisinin yaratıldığını müjdeleyecektir.

Partiye sahip olmadığımız bir dönemde siyasi kampanyalardan da daha farklı amaçlarımız, beklediklerimiz vardır.

Partisizliğin getirdiği sorunların başında net olmayan ve gelişmemiş bir program vardır. Net olmaması sosyal pratikte sınanmamışlığının bir ürünüdür. İkinci sorun kadroların cılızlığıdır. Elbetteki kadrolar yok değildir. Ancak var olan kadrolar yetersizdir. Örgütlenme düzeyinin yetersizliği de buna eklenince ortaya olayların, sosyal pratiğin gerisinde kalan bir örgütlenme çıkar.

Bu noktada ileriye dönük adım, eldeki kadroların bir ileri örgütlülük düzeyine çıkarılmasıdır. Durulmamalıdır, bir ileri adım daha atılmaya çalışılmalıdır. Ta ki örgüt düzeyi parti örgütüne, kadrolar parti üyeleri düzeyine yükselinceye kadar. Bu nokta aynı zamanda programında netleşmesinin, genişlemesinin tamamlandığı an olacaktır.

Cılız kadrolar ve düşük örgütlenme düzeyi bugün devrimci hareketimizi olayların peşine takmaktadır. Çok zaman işçi ve emekçi yığınların kendiliğinden hareketi devrimci hareketi aşmaktadır. Karşı devrimin manevraları karşısında, devrimci hareket yeterli hareketliliğe sahip olamamaktadır. Ve doğal olarak çok zaman çözülmektedir. Bu durumun bir başka nedeni ise hareketin aydın kökenli olmaktan, daha ziyade de öğrenci kökenli olmaktan kurtulamamış olmasıdır. Hareketin saflarına daha çok sayıda proleterin katılması ise ancak sınıfın siyasi bilince ulaşması, bütün sınıfların karşılıklı ilişkiler alanı olan devletle, hükümetle ilişkiler alanında eğitilmesine bağlıdır. Proletarya bu alan üzerinde, yani toplumdaki bütün sınıfların devletle ve hükümetle ilişkileri alanı üzerinde eğitilmeli, bu alan üzerinde bilgilenmelidir. Bu ise proletarya arasında yaygın yoğun bir ajitasyon ve propagandayı gerektirir.

Siyasi kampanyalar, içinde bulunduğumuz bu aşamada önümüzdeki çeşitli sorunlara cevap vermeli ve bu görevleri tamamlamamıza hizmet etmelidir. Kısacası siyasi kampanyalar bu aşamada bizi bir ileri örgütlülük düzeyine çıkarmalı, kadrolarımızı pekiştirmeli, geliştirmeli, programlaşmamıza hizmet etmeli ve proletarya arasındaki ajitasyon ve propagandamızı güçlendirmelidir. Bütün bunlara ek olarak ise siyasi kampanya, emperyalizme ve oligarşiye karşı devrimci hareketin bir kitle gösterisi olmalıdır. Ama en önemli olarak bize kalıcı adımlar attırmalıdır.

Örgütlülük düzeyinin yüksek olduğu bölgelerde, kampanya merkezi otorite tarafından yürütülmelidir. Örgütlülüğün daha düşük olduğu yerlerde ise kampanya için özel organlar, komiteler oluşturulmalıdır. Bu özel organ, komite kampanya sonrasında da görevini sürderebildiği takdirde böylesi bölgelerde bir ileri adım atılmış olacaktır. Eğer kadroların düzeyi yeterli ise bu adımın atılmasının önünde büyük bir engel yoktur.

Kampanya, hareketin tüm unsurlarının harekete geçirilmesidir. Örgütlülük düzeyi ister yüksek, ister düşük olsun daima kampanya ile birlikte harekete geçirilebilecek unsurlar vardır ve bu unsurların nicel varlığı büyüktür. Kampanya ile birlikte bütün bu örgütsüz (çok zaman en ilkel bir örgüte dahi sahip olmayan) unsurlar mutlaka harekete geçirilmeli, kampanyaya omuz vermeleri sağlanmalıdır. Göreceli olarak (bölgesel örgütlülüğe göre) en ileri kadrolardan başlanarak hareketin çevresindeki bütün yığın kampanya boyunca sınırları kesin çizgilerle belli olan, günlük görevlerle yükümlü kılınmalı, kampanyanın önümüze çıkardığı her sorunun halli için, yeni yeni örgütlenmeler yaratılmalıdır. Mümkün olduğunca maddi koşulların (en başta kadroların yeterliliği gelmektedir) elverdiği ölçüde bu örgütler kampanya sonrasında da korunmaya çalışılmalıdır. Korunması gereken organdır. Çok zaman kampanya içinde oluşan organların bileşimi ilerki süreçlerde -kampanya sonrasında- değişecektir. Bu takdirde yeni yeni unsur-

larla organ yaşatılmaya çalışılmalıdır. Ancak, ne olursa olsun anlayışı ile yetersiz, cılız kadrolarla organları yaşatmaya çalışmakta anlamsızdır, daha da kötüsü yanlış sonuçlar verir. Örgütlenme düzeyinin yükselmesi ancak ona uygun kadroların varlığı ile söz konusudur. Bunun dışındaki zorlamalar bizi dışı cilalı içi kof bir örgüte götürür ki son derece zararlıdır.

Tüm unsurların harekete geçirilmesinden anlaşılması gereken bir başka nokta ise demokratik örgütlerdir. Etkilenebilen tüm demokratik örgütler kampanya ile birlikte harekete geçirilmeli, kampanya içinde aktif yer almaları sağlanmalıdır. Kampanyalar bu örgütler içinde bir ileri örgütlenme adımı haline getirilmelidir.

Kampanya ile birlikte hareketin ilk görevi örgütlenmeyi yükseltecek adımların atılması ise onu izleyen adım ülke çapında tek bir noktada, kampanyanın hedefi doğrultusunda, ajitasyon ve propagandanın başlatılmasıdır. Bu, bölgesel, günlük ajitasyon ve propagandanın ikincil duruma geçmesidir. Giderek, kampanyanın yoğunlaşmasına paralel olarak daha da tali duruma geçmeli, kampanyanın ajitasyon ve propagandası tam anlamıyla çalışmanın tümüne egemen olmalıdır. Bu durum parti çalışma tarzının esaslarından biridir: Günlük siyasi olaylar karşısında ülke çapında tek bir ajitasyon, tek bir propaganda. Günümüz şartlarında ise kampanya bu çalışma tarzına yaklaşmamıza hizmet etmelidir.

Ajitasyon ve propagandanın tek bir noktada, kampanyanın hedefi noktasında yoğunlaşması kolay sağlanabilecek bir olay değildir. Bir çok bölgede uyum sağlanamayacaktır. Hatta tepkiler olacaktır. Bu tamamıyla parçaya bakmaktan, bütünü görememenin ürünüdür. Oysa önemli olan parça değil bütün, bölge değil Türkiye'nin genelinde proletarya hareketi önemlidir. Ancak, elbetteki istisnai durumlar olabilir. Bölgesel bir olay, kampanyanın genel hedefinin önüne çıkabilir. Bu tür istisnai şartlar genel ilkeyi değiştirmez.

Ajitasyon ve propagandanın yeknesaklığı merkezi yapının ürünü olacaktır. Merkezi yayın ülke çapında

tüm örgütlenmelere ve kadrolara kampanyanın ajitasyon ve propagandası için gerekli malzemeyi verecektir. Bu nedenle merkezi yayının kampanya boyunca özel bir önemi vardır.

Kampanya boyunca hareketin bütün unsurlarının merkezi yayını en dikkatli bir biçimde izlemeleri sağlanmalıdır. Olağan dönemlerin üzerinde bir dikkat. Zira kampanyanın gerek genel ajitasyon ve propagandası, gerekse kampanyanın gelişimi ile ilgili tüm haberler merkezi yayından öğrenilebilinir.

Siyasi kampanya içinde devrimci harekete düşen görevlerden biri de merkezi yayının güçlendirilmesidir. Merkezi yayının daha çok satılması, yaygınlaştırılması, güçlendirilmesi, daha çok abone bulunması için en yoğun çaba harcanmalıdır.

Gazete satışını arttırmak için özel organlar kurulmaya çalışılmalıdır. Bu organlar kampanya süresi boyunca başta fabrikalar olmak üzere, işçi ve diğer emekçilerin yoğun olduğu bölgelerde gazetenin satışını normal dönemin üstüne çıkarmaya çalışmalıdırlar. Ayrıca kampanya boyunca bütün kitle olaylarında, kahve toplantılarında, gösterilerde ve en önemli olarak kampanyanın sonunda düzenlenecek olan kitle gösterisinde merkezi yayının satışı için büyük bir çaba harcanmalıdır, abone toplanmaya çalışılmalıdır. Abonelerin çoğaltılması kalıcı ilişkilerin kurulması anlamına da gelecektir.

Kampanya ile birlikte merkezi yayının dağıtımı konusunda da yeni adımlar atılmalıdır. Dağıtımın eksiklerinin kapatılmasında, elden satışın çoğaltılmasında, haber toplanmasında, dolayısıyla haber ağının geliştirilmesinde kampanya iyi değerlendirilmelidir. Bütün bunlara ek olarak kampanya boyunca gazetenin yığınlar arasındaki propagandası yapılmalı, merkezi yayın en geniş kitleye tanıtılmalıdır.

Son olarak ise; kampanya ağırlıklı olarak proletarya arasında sürdürülmelidir. Başta büyük fabrikalar ol-

mak üzere fabrikalarda, işçilerin yoğun olarak oturduğu semtlerdeki çalışmalar yoğunlaştırılmalıdır.

Afişlemede, yazılamada, gazete satışında, bildiri dağıtımında, toplantı düzenlenmesinde işçilerin bulunduğu bölgelere daha fazla önem verilmelidir. İşçi bölgelerindeki çalışmaların yürütülmesi için kurulacak örgütlenmelerin kalıcı olmasına da daha fazla önem vermek gerekir.

KURTULUŞ

Program, Strateji ve Önümüzdeki Devrimci Adım

5. *BAĞIMSIZ TÜRKİYE, DEVRİMCİ YOL ve EMEĞİN BİRLİĞİ'NİN DEMOKRATİK DEVRİM ANLAYIŞLARI ÜZERİNE*

Demokratik devrim yazımızı, «birliğe yönelik» bir anlayışla «Bağımsız Türkiye» gazetesi eleştirdi. Bu eleştiri yazısı «Bağımsız Türkiye»de bir sene önce yayınlandı, bu güne kadar bu eleştiriyi cevaplamamamızın nedeni, eleştiriyi ciddiye almamamız değildir. Bu konuda bize yöneltilebilecek başka eleştirileri de bekledik, fakat başka bir eleştiri olmadı, bize daha genel anlamda yöneltilen eleştirilere ise daha değişik platformlarda cevap verilmeye çalışıldı ve bu sürdürülecektir.

Burada biz «Bağımsız Türkiye»yi eleştirirken, «bize benzer» * bir demokratik devrim savunan «Devrimci Yol» ve «Emeğin Birliği» dergilerine kısa da olsa eleştiriler yönelteceğiz. Bu eleştiriler sorunun, biraz daha açıklıkla kavranmasına yardımcı olacaktır.

«Bağımsız Türkiye» eleştirisine başlarken, eleştiri nedeninin birliği sağlamak amacına yönelik olduğunu, belirtmektedir. Ve bu anlayışını da devrim konusunda anlaşabilmenin hareketin birliğine hizmet edeceği biçiminde, belirtmektedir. Biz de bu görüşlere katılıyoruz. Gerçekten, bu gün ülkemiz solunda birlik hâlâ ken-

(*) Burada küçük bir hatırlatma yapalım. «Bize benzer» sözleri belki değişik bir biçimde yorumlanabilir, aslında bunu biz değil bizim dışımızdakilerin böyle kavramaları nedeniyle bu terimi kullanıyoruz.

dini en önemli görev olarak dayatmaktadır. Bu konu üzerinde Kurtuluş sık sık durmaktadır, ama sadece bu yeterli midir? Belli ki yeterli değildir. Bu anlayışı güçlendirecek her türlü olanaktan yararlanmak ve gerçekten birlik sorununun önemini kavrayan bir ciddiyetle konuyu ele almak zorundayız.

Biz «Bağımsız Türkiye»nin demokratik devrim anlayışının, 71 öncesi şekillenmeleri üzerinde durmayacağız, eski defterleri karıştırmayacağız, çünkü böyle bir iş yapılırsa bu günkü «olumluluklardan» pek iz kalmaz. Biz şimdi «Bağımsız Türkiye»nin bize ilişkin söylediklerine cevap vermeye çalışacağız.

Bu konuda ilk olarak söylenebilecek şeyler, daha önce söylediklerimizi bir yanıyla tekrarlamak olacaktır: Şablon anlayışı üzerine. «Bağımsız Türkiye» de şablonculuğa karşı olduğunu belirtmektedir, belirtmektedir ama, hâlâ işlerine, eski tas eski hamam anlayışıyla devam etmektedir. Şöyleki: Geçmişte eleştirdiğimiz, formüllere somut koşulları hapsetme anlayışı, «Bağımsız Türkiye» de devam etmektedir. «Bağımsız Türkiye» bir MDD yakalamıştır (kerameti kendinde menkul), bu sihirli formülle her şeyi «kolayca» izah edebilmektedir, ama, hayat bu kolay açıklamalara teslim olmamaktadır.

«Bağımsız Türkiye» yazarı niçin önümüzdeki devrime MDD demediğimizi soruyor ve hem de bununla birlikte bağımsızlık sorununa verdiğimiz önemin kendi anlayışımızla çeliştiği kanısında olduğunu söylüyor. MDD demiyoruz, çünkü MDD adına geçmişte savunulanların pek iç açıcı şeyler olmadığı kanısındayız, bunları daha önce de açıkladık: önderlik, ittifaklar vb. Bunlar üzerinde şimdi uzun uzadıya durmanın, bugünün Türkiye'sinde fazla bir yararı olmayacaktır. Ayrıca, bizce oldukça önemli görünen bir konu var-ki Kurtuluş bu konu üzerinde hassastır-bu konu *ulusal sorun konusu*'dur, ve hâlâ Kurtuluş bu sorunun yeterli duyarlılıkla ele alındığı kanısında değildir. Bu nedenle, MDD'nin Kürtleri görmezden gelmesine de bir karşı çıkışımızdır, önümüzdeki devrimci adımı isimlendirmemiz. Belki hâlâ mı denebilir. Evet diyoruz bu soruya. Niçin

mi? Önce «Bağımsız Türkiye»den bir alıntı yapalım. Bizim devrimin başlıca görevleri tesbitimiz üzerine «Bağımsız Türkiye» şunları söylüyor :

«Neydi bu görevler? «Emperyalizme bağımlılığın çözümlenmesi» (devrimimizin milli karekteri) ve «onun gericiliğinin sağlam dayanaklarından feodal kalıntıların temizlenmesi ve ulusal sorunun çözümlenmesi» (devrimimizin demokratik karekteri).»

Ve bu sözlerden sonra Kurtuluş'un eşyayı niçin adıyla çağırmadığına şaşıyor yazar. Ama şaşılacak olan yazarın hâlâ şovenizmden kurtulamamış mantığıdır. Yazar, Kurtuluş'un «demokratik devrimimiz» lafızlarına kafasını takmış, biz diyor: «demokratik devrimimiz» demiyoruz, «devrimimizin başlıca görevleri diyoruz». Biz şimdi soralım sayın yazara, siz kimsiniz? Ve ne yapacaksınız? Yazarın yazısından ve çok öncelerden bildiğimiz kadarıyla yazar adına cevap verelim. «Biz Türkler emperyalizmi yurdumuzdan kovup, feodal kalıntıları temizleyip, yurdumuzda başka ulus varsa onlara da bir şeyler ihsan edeceğiz.» Bu sözleri söylerken haksızlık yapmıyoruz. Çünkü yazar Türkler dışındakileri «ikinci sınıf vatandaş» olarak değerlendirmektedir: «Türkler için devrim milli, Kürt ulusu için ise demokratiktir.» Yazarın böyle bir hataya düşmesinin temel nedeni, hâlâ şovenizmin etkilerinden kurtulamamış olmasıdır. Görüldüğü gibi yazar, devrim inhisarını eline almıştır: «(Bizim) devrimimiz». Peki yazar ulusların kendi kaderlerini tayin hakkından ne anlamaktadır? Üstelik bizim, demokratik devrimimizin başlıca görevleri tespitine katıldığını söyleyen yazarla farklılık daha burada (ulusal sorunda) başlamaktadır. Çünkü «Bağımsız Türkiye», Kürt ulusunu görmezden gelmektedir. *Ve Kürdistan sömürgedir.*

Bir de burada bir başka konuya değinmek istiyoruz: Bu konu da, yine «Bağımsız Türkiye» yazarının lafızlarla uğraşmayı pek seviyor olması nedeniyle, ele alacağımız bir konudur. Yukarıda belirttiğimiz gibi yazar bizim, devrimin ulusal yanını hem göz önüne aldığımız ve hem de adını koyarken gözden kaçırdığımız kanısın-

dadır. Burada uluslaşma süreci üzerinde uzun uzun söylevler verme durumunda kalmamak için kısaca, uluslaşma sürecinin başını burjuvazinin çektiği fakat çağımızda devrimci barutunu tüketen burjuvazi yerine, bu görevi proletaryanın omuzladığını belirtelim. Gerçekten burjuva demokratik devrimler esas olarak, burjuvazinin feodaliteye karşı gerçekleştirdiği devrimlerdir. Bu da uluslaşma sürecini,

«Tarihsel olarak kurulmuş, kararlı bir dil, toprak, iktisadi yaşam ve kendini kültür ortaklığında dile getiren ulusal biçimlenme» (Stalin, Ulusal Sorun ve Sömürgeler Sorunu, S. 11) yi, yani ulusu oluşturan faktörlerin oluşumunu içerir ve bu devrimlere de burjuva demokratik devrimler denir. Mekanik olarak değerlendirilirse, burjuva demokratik devrimin görevlerini proletaryanın üstlenmesi hiçbir zaman anlaşılamaz. Hele, proletaryanın bu görevlerinin demokratik olduğu da anlaşılamaz. «Bağımsız Türkiye» sorunu bu bütünselliği içinde ele alamadağı için, birbirine karıştırmakta, söz gelimi, bağımsızlık sorununa milli demekte ve feodal kalıntıların temizlenmesi işini demokratik olarak nitelemektedir. Niçin milli bir sorun demokratik olamaz sorusunun ise cevabı yoktur. Biz demokratik devrimimiz derken yazarın söylediği gibi hiçte bir şeyleri birbirine karıştırdığımız kanısında değiliz. Hâlâ bu konuda «Bağımsız Türkiye» ısrarlı ise, önce özleştiri yapmalıdır ve sonrada bizi ikna edecek aklı başında şeyler söylemelidir. Çünkü yazarın ,kendilerinin daha önce söylediklerinden pek haberi yoktur. Yazar şu cümleler için ne söylemektedir?

«Durum bu olduğuna göre, besbelli ki Türkiye toplumunun önündeki devrimci görev, Türkiyenin bağımsızlığını gerçekleştirerek feodalizmi tüm izleriyle ortadan kaldırarak, birlik içinde özgür Türkiye halkının engelsiz gelişmesi şartlarını sağlamaktan başka şey olamaz.

«*Buna kısaca demokratik devrim diyoruz. Çünkü milli bağımsızlığın gerçekleştirilmesi ve feodalizmin or-*

tadan kaldırılması, demokratik devrimin iki ana görevidir.» * (M. Belli, Yazılar, S. 10) (abç)

Yukarıdaki satırlar TEP başkanı M. Belli'nindir ve «Bağımsız Türkiye» TEP'in yayın organıdır.

Aslında «Bağımsız Türkiye»nin eleştirisi bir tek noktada toplanabilir: O da, demokratik devrim eşittir feodalizmin tasfiyesidir ve Kurtuluş'da bunu kavramamaktadır. Bunu uzun uzun açıklamaya gerek yoktur. Çünkü yazı baştan sona kadar bunu anlatmaya çalışmaktadır.

Bizim «niçin sosyalist devrim değil?» sorusuna verdiğimiz cevabı beğenmeyen «Bağımsız Türkiye» temel olarak söylediğimiz şeylerin gerçekten geçerli olduğu zaman devrimin demokratik değil sosyalist olacağını söylemektedir. Bunlardan biri kapitalizmin eğemen olması tespitimizdir. ** «Bağımsız Türkiye» bu konuda sözü dolaştırıp durmakta ama net olarak bir şey söylememektedir. Uzun uzun anti-kapitalist devrimin sosyalist olacağını anlatan yazar anti-kapitalist sözcüklerinin başındaki *bağımsızlıkçı* kelimesini görmezden gelmeye çalışmaktadır. *** Açıktır ki kapitalizme karşı mü-

---

(*) Ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının ıskalanmasına burada tekrar girmeyi gereksiz görüyoruz.

(**) Aynı anlayışla davranırsak Bulgaristan'da gerçekleşen devrimi, Bulgar devrimcilerinin yanlış değerlendirdiği sonucuna varırız. Çünkü Dimitrof, devrimden önceki Bulgaristan'da «egemen kapitalist sınıf» tan bahsetmektedir. Dimitrof 9 Eylül 1944 de «politik iktidar, (ın) kapitalist burjuvazinin, sömürücü monarşist-faşist azınlığının elinden» alınmasından bahsetmektedir. Yine Dimitrof «monarşi çevresinde toplanmış ve Alman emperyalizmiyle sıkı sıkıya bağlanmış olan büyük kapitalist zümre, iktidardan atıldı.» demektedir.

(***) Kurtuluşun 7. sayısında yer alan «Demokratik Devrim» başlıklı yazımızda, anti-oligarşik devrimin yerine getireceği görevler sıralanırken kullanmış olduğumuz «bağımsızlıkçı anti-kapitalist» terimi beklediğimiz gibi oldukça tartışma yarattı. Tartışmaların bir kısmı olumlu doğrultuda açılımların sağlanmasına yardımcı oldu. Ama bir kısmıda kasıtlı bir biçimde Kurtuluş'un söylediğini çarpıtmaya, kafaları karıştırmaya yöneldi. Kurtuluş'un söylediklerini çarpıtmaya çalışanlar, özellikle, Kurtuluş'un bir anti-kapitalist devrim savunmakta olduğunu yani bir sosyalist devrim savunmakta olduğunu ispatlamaya çalıştılar. Ama bunu kanıtlamak için, kullanılmış olan terimden başka bir tek kanıt öne sürmediler. Süremezlerdi

cadele genel değil bağımsızlıkçılık ölçüsündedir, yani emperyalizme bağımlılık ölçüsündedir. Ve uzun uzun anlattığımız gibi de oligarşi ve onu yönlendiren tekelleri emperyalizmden bağımsız düşünmek mümkün değil-

---

de. Çünkü Kurtuluş, sosyalist devrim değil, Türkiye'nin somut koşullarına göre demokratik devrim (burjuva demokratik içerikli bir devrim) savunmaktadır. Demokratik devrimlerin burjuva demokratik içerikli olmaktan başka bir konumları olamaz. Yani devrimci barutu tükenmiş olan burjuvazinin yerine getirmemiş olduğu demokratik görevlerin yerine getirilmesi, asla bir sosyalist içerik olarak adlandırılamaz. Bu nedenledir ki, biz demokratik devrimden söz ediyorsak, bu ancak burjuva demokratik görevleri üstlenmiş bir devrimden söz ettiğimiz anlamına gelebilir; başka hiç bir anlama gelemez. Demokratik devrim deyip, buna uygun sınıf ittifakları ve burjuva demokratik görevler sıralandıktan sonra, bu devrime başka birşey demeye kimsenin hakkı olmasa gerektir. Çünkü, biz biliyoruz ki, bir devrimin içeriğini belirleyen onun sınıf ittifakları ve önüne koymuş olduğu görevlerdir. Sınıf ittifakları ile bu sınıfların önlerine koymuş oldukları görevler birbirinden ayrılamazlar.

İşte, Kurtuluş'un söylediklerini bu bakış açısı altında değerlendirmeye tabi tutmalıyız. Bunun dışında terimlerle oynamaya kalkışmak, cin-peri tartışmalarına benzer. Kurtuluş sınıf ittifaklarını ,somut koşullara bağlı bir biçimde İŞÇİ-KÖYLÜ İTTİFAKI çerçevesinde değerlendirmiştir. Aksi kanıtlanamaz. Bu bir. İkincisi, Önüne koymuş olduğu görevleri, gene somut koşullara bağlı bir biçimde, BAĞIMSIZLIK-FEODAL KALINTILARIN TEMİZLENMESİ- ULUSAL SORUNUN ÇÖZÜMLENMESİ temel görevleri çerçevesinde ele almıştır. Bu çerçevede -gerek sınıflar ittifakı, gerekse ortaya konulan görevler açısından- acaba Kurtuluş'a sosyalist devrimi nasıl savundurtabiliriz? Bunlardan hangisi sosyalist içeriklidir? İşçi-Köylü ittifakı mı sosyalist devrim yapacak? Yoksa bağımsızlık, bir burjuva demokratik görev değil de, sosyalist bir görev midir? Feodal kalıntıların temizlenmesi mi, ulusal sorunun çözümlenmesi mi sosyalist görevlerdir? Bunları başka türlü yorumlayanlar, genelde sosyalizm ve devrimler konusunda, özelde de ulusal sorun hakkında lafızlardan öteye hiç bir şey kavramamış olanlardır.

Kurtuluş'un ortaya koymuş olduğu bu görevler, burjuvazinin yerine getirmiş olması gereken, ilerici olduğu dönemde onun savunmuş olduğu, onun sınıfsal çıkarlarıyla uyuşan, bu nedenle de burjuva demokratik içerikli diye nitelenen görevlerdir. Ama çağımızda artık burjuvazi bunları savunmakta, çözümlenmeleri için mücadele vermekte hiçbir sınıfsal yarar görmemekte, tam tersine sınıfsal çıkarları bunların çözümlenmesinden -devrimci bir biçimde çözümlenmesinden- zarar görmektedir. Bu nedenle de bu görevlerin yerine getirilmesi, hâlâ burjuva

dir. Burada ülkemizin sosyo-ekonomik yapısına kapitalizmin egemen olduğu tespiti söz konusudur. Bu sorun «Bağımsız Türkiye» yazarının kafasında ise pek açık değildir. Çünkü sık sık, Türkiye ve Çin'in karşılaştırıl-

---

demokratik olmalarına rağmen, proletaryanın ve bu görevlerin yerine getirilmemesinden zarar gören sınıfların omuzlarına düşmektedir.

Tam bu bakış açısı içerisinde Kurtuluş sözü edilen yazıda şöyle demekteydi:

«Biz bu perspektif ışığında **demokratik devrimimizin başlıca görevlerinin emperyalizme bağımlılığın çözülmesi**, onun **gericiliğinin sağlam dayanaklarından** feodal kalıntıların temizlenmesi ve **ulusal sorunun** çözümlenmesidir, diyoruz.» (Kurtuluş, S. 7, sf. 23)

Bu tesbiti yapan **Kurtuluş'a sosyalist** devrim savunuyor diyebilmek için **gerçekten insafın** zerresini taşımıyor olmak gerekir. **Bu tesbit çerçevesinde**, Türkiye'nin ekonomik, siyasal ve **sosyal yapısını belirleyenin** emperyalizm olduğu tesbitiyle birlikte, **temel sorunun** bağımsızlık olduğu söylenmekteydi. **Emperyalizmin** fiili değil de, gizli işgali altında olan Türkiye'de **okun sivri** ucu emperyalizme yöneltilecekse, emperyalizmin **Türkiyedeki** en sağlam dayanağı olan işbirlikçi tekellere **karşı** yöneltilecek olan mücadelenin tali olabileceğini söylemeye kalkışmak hedefi şaşırtmaktan başka bir anlama gelmez. Türkiye'de siyasal ve ekonomik egemenlik esas olarak oligarşi içerisindeki işbirlikçi tekellere aittir. İşte bu nedenledir ki, siyasi mücadelemizin ağırlıklı kısmı bu tekellere karşı yönelmek zorundadır. Bu tekellere karşı yürütülmekte olan mücadele bağımsızlık mücadelesinin de ta kendisidir. Bu işbirlikçi tekellere karşı yürüttüğümüz mücadeleyi biz, proletaryanın asgari programı çerçevesinde, bütün kapitalizmi ortadan kaldırmak amacıyla değil, bağımsızlığı sağlamak amacıyla yürütmekteyiz. Ama bu tekeller hangi üretim ilişkisinin temsilcileridirler? Elbette ki, **emperyalizme bağımlı kapitalist üretim ilişkilerinin.** Her ne olursa olsun bunlar **kapitalist üretim ilişkileridir.** İşte mücadelenin ağırlıklı yönü de bunlara karşı yöneltilmiştir. Eğer tesbitlerimizi Türkiye'nin esas olarak yarı feodal bir ülke olduğu şeklinde yapıyor olsaydık, o zaman bunları söylemek hedef şaşırtmak olacaktı. Ama Türkiye'nin çarpık kapitalist bir ülke olduğunu söyledikten sonra ana hedefi başka türlü tesbit etmek mümkün değildir.

Bu işbirlikçi tekellere karşı verilen mücadelenin bu çerçeve içerisinde bağımsızlık mücadelesiyle çakıştığı kabul edilebilir. Ama, nasıl oluyor da Kurtuluş, **bağımsızlıkçı anti-kapitalist** diye bir kavramı kullanabiliyor? **Marksist-Leninist Kesintisiz Devrim Teorisi**'ni savunduğu için. Bağımsızlığın sağlanması için verilen mücadelede, bu işbirlikçi tekellere karşı iki türlü tavır olabilir: Ya bağımsızlık sağlandıktan sonra bu tekellerin emperyalizmle olan ilişkilerine son verilir,

ması sonucunda, «Bağımsız Türkiye», «Biliyoruz ki Çin'de egemen karşı devrimci güç olarak bir de komprador burjuvazi vardır »diyor. Son analizde, buradan da, peki Türkiye'de siz niçin ilginç bir demokratik devrim öne-

---

ama mülkiyet biçimine dokunulmaz ve kapitalist üretim ilişkileri devam ettirilir-Ki ,bu tekellerin varlık nedenlerinin emperyalizm olduğunun unutulması demektir -ya da siyasal iktidari ele geçiren işçi- köylü ittifakı bu tekellerin emperyalizmle olan bağlarını kestikten başka, bunları millileştirir ve sosyalleştirir. Bunun anlamı da emperyalizme bağımlı olan bu kapitalist üretim ilişkilerinin yerine sosyalist üretim ilişkilerinin geçirilmesi demektir. Ama burada tuhaf görünen bir nokta vardır. Bizim savunduğumuz devrim, burjuva demokratikti, fakat sosyalist görevlerde yerine getirdi. İşte kesintisiz devrimin de özü budur. Eğer devrimi biz birbirinden kopmuş iki aşama olarak değil de, kesintisiz bir süreç olarak görüyorsak. Demokratik devrimin tüm görevlerini yerine getirmesini beklemeksizin, «demokratik devrimden derhal ve gücümüze, sınıf bilincine varmış ve örgütlenmiş proletaryanın güç derecesine tamamen uygun bir şekilde sosyalist devrime geçmeye koyulacağız. Biz kesintisiz devrimden yanayız. Yarı yolda durmayacağız.» (Lenin)

Devrimin kesintisizliği mantığı içerisinde nasıl ki, Büyük Ekim devrimi geçerken burjuva demokratik görevleri yerine getirmişse ,aynı mantık içerisinde bizim burjuva demokratik devrimimiz de geçerken, kesintisizlik içerisinde, sosyalist görevlerin bir kısmını yerine getirebilecektir. Bunun başka türlü olması da mümkün değildir. Eğer siyasal iktidar ele geçirilirde, işbirlikçi tekellerin yerine sosyalist üretim ilişkileri geçirilmezse, ve bu soruna bugünden bu muhtevayla bakılmazsa, bağımsızlık havaya gider. Proletaryanın bakış açıcı ancak bunlara el koymak şeklinde olabilir, başka türlüsü yoktur. Görülüyor ki, bugün bağımsızlık için verilmekte olan mücadele aynı zamanda, işbirlikçi kapitalizme karşı da zorunlu olarak yönelmek durumundadır. Bu sonuç anti-kapitalist bir mücadele verdiğimizden dolayı değil, verdiğimiz bağımsızlık mücadelesinin, Türkiye'nin siyasal ve ekonomik yapısından dolayı, zorunlu olarak tekellerin ekonomik ve siyasal iktidarlarına yöneliyor olmasından doğmaktadır. Dolayısıyla bağımsızlık mücadelesi burjuva demokratik özlü bir mücadele olmasına rağmen, kendiliğinden -Türkiye koşullarında- bağımsızlığa yönelmiş bir sınıfsal mücadeleyi ortaya getirmektedir. Emperyalizme bağımlılık yaratan kapitalist üretim ilişkilerinin ortadan kaldırılması devrimin ana görevlerinden biri, en ağırlıklı olanı durumuna gelmektedir. Bu iyidir. İyidir, çünkü sosyalist devrime ilerleyebilmek için sağlam dayanaklar yaratmaktadır. İşte *Kurtuluş'un kullandığı* «bağımsızlıkçı anti-kapitalist muhteva» lafından bu anlaşılmalıdır. Başka türlü anlaşılması da mümkün değildir. Bu devrimin başka görevleri yoktur anlamına da gelmez.

riyorsunuz diye Kurtuluş'un karşısına bir soru dikmiş oluyor. Yalnız bu sorunun cevabı Mao'da çok açık, ilk önce çok basit olarak, bizde de kapitalizm var, Çin'de de, mantığının tutarsızlığını sergileyecek bir kaç satır aktaralım.

«Feodal zamanların kendine yeterli tabii ekonomisinin temelleri yıkılmıştır: *Fakat, feodal sömürü sisteminin temeli olan, köylülerin toprak ağası sınıfı tarafından sömürülmesi*, hem olduğu gibi korunmuş hem de bu sömürü, komprador ve tefeci sermayesinin sömürüsüne de sıkı sıkıya bağlı olduğundan *Çin'in sosyal ve iktisadi hayatını açıkca hakimiyet altında tutmaya devam etmiştir.*» (Mao, Seçme Eserler, C. 2, s. 312) (abç)

Yukarıda açık bir şekilde görüldüğü gibi, köylülerin, toprak ağası tarafından sömürülmesi (komprador ve tefeci sermayenin de sömürüsüne sıkı sıkıya bağlı

Feodal kalıntıların temizlenmesi ve ulusal sorunun çözümlenmesi devrimin diğer iki temel görevidir. Ama tekellerin ortadan kaldırılması en ağırlıklı olanıdır.

Eğer Kürdistan'ın kurtuluşu, iki halkın birlikte mücadelesiyle, sömürgeci oligarşik diktatörlüğün parçalanması sayesinde gerçekleşecekse bu nokta aynı önemi korur. Çünkü Kürdistan'ı sömürgeleştiren esas olarak aynı tekellerdir. Ancak, anti-sömürgeci mücadelede ulusal ögeler Türkiye geneline göre daha ağır basacak, ajitasyon ve propagandanın daha farklı bir biçimde sürdürülmesini zorunlu kılacaktır. Ama proletarya partisi açısından, bu durum hiç bir karışıklık yaratmaz. Proletarya partisi her türlü mücadele biçimini bünyesinde birleştirebilen bir partidir. Bunun ötesinde, Kurtuluş, programını geliştirirken, ulusal sorunun çözümlenmesini devrimin temel sorunlarından biri olarak ele almaktadır. Yani ana program, gerek mücadele biçimlerini belirlerken olsun, gerek ittifaklarını oluştururken olsun ,anti-sömürgeci mücadeleyi temel meselesi olarak ele almaktadır. Bunun ötesinde, Kürdistan'ın özel koşullarının doğurduğu, ana programda yeralmamış olan, ek talepler ,proletarya partisinin Kürdistan seksiyonunun ek programında ana programa bağlı bir biçimde geliştirilecek ve seksiyonun kendi özerkliği içerisinde hayata geçirilecektir.

Bu söylediklerimiz Kurtuluş'un anti-kapitalist bir devrim savunmadığını yeterince ortaya koyar. Hatta biz diyoruz ki, bu devrim tüm bir kapitalizme yönelmek şöyle dursun, özellikle kırsal alanlarda kapitalizmin gelişmesine de yol açacaktır. Emperyalizme bağımlılık yaratmayan kapitalist işletmeler devrimimizin bu aşamadaki hedefleri arasında olamayacaktır.

olduğundan) Çin'in sosyal ve iktisadi hayatını açıkca hakimiyet altında tutmaya devam etmiştir. «Bağımsız Türkiye»nin yazarı, Türkiye'de böyle bir ülke (tabii ki bu günkü dünyanın Türkiye'si) iddiasında mıdır? Yani toprak ağası sömürüsünün egemen olduğu bir ülke? Eğer bu sorulara «Bağımsız Türkiye» olumlu cevap veriyorsa oldukça farklı düşünüyoruz, çünkü biz ülkemizin Çin'den «küçük farklar» taşıdığı inancında değiliz, bu nedenle de Türkiye'ye biz kapitalist bir ülke gözüyle bakıyoruz, yoksa kapitalistlerin ve kapitalizmin tali bir planda görülebileceği ülke değil. Ama bunları söylerken de ülkemizin bağımlı ve feodal kalıntıların temizlenmediği gerçeğini göz ardı etmiyoruz. Bakın «Bağımsız Türkiye» neler söylüyor:

«Eğer bir ülkede demokratik devrim adı verilen şeyin içeriğini anti-feodallik oluşturmuyorsa (...) o ülke için demokratik devrimin gereği yok demektir: O zaman söz konusu olan sosyalist devrimdir.»

«Bağımsız Türkiye» yazarı eleştirirken neyi eleştirdiğini unutmaktadır. Daha doğrusu kendi kafasındaki demokratik devrimle bizimkini harman edip, eleştirilecek malzemeyi bizden, eleştiri temelini kendinden alıp, işi çorbaya çevirmektedir. Hani biz bağımlılıktan bahsediyorduk, ama «Bağımsız Türkiye» bunu unutmuştur, (pardon, o konu demokratik devrim konusu olamaz o konu milli bir konudur), hani emperyalizm? Ama o, anti-emperyalizm konusudur, burada yani demokratik devrim içinde mütala edilemez. «Bağımsız Türkiye» nasıl da hiçbir şeyi birbirine karıştırmadan, saf formüllerle işin içinden sıyrılıyor (!) Yine bu konuyla ilgili olarak sosyalist devriminde farklı ittifaklarla gerçekleşeceği konusu «Bağımsız Türkiye» yazarının kafasında hiç yer etmemiştir. En çok da aklını karıştıran, burjuvaziye karşı demokratik devrimdir. Çünkü o, proletaryanın önderliği ve burjuvazinin artık demokratik bir takım görevlerin omuzlayıcısı olmadığı, onlarıda proletaryanın omuzlaması gerçeğini bir yana bırakmaktadır. Ve en büyük hata da emperyalizmi hâlâ yalnızca bir dış olgu olarak görmesi, onun aynı zamanda

kendi uzantısı tekeller sayesinde bir «iç olgu» haline geldiğini görmemesidir.

Önümüzdeki devrimci adımı demokratik olarak değerlendirmemize kızan «Bağımsız Türkiye» yazarı, milli kelimesi başına eklenmezse işlerin ne kadar karışacağı üzerinde uzun uzun durmaktadır. Ama bu dar mantık Vietnam'lı muzaffer devrimcilerin şu sözlerine ne diyecektir?

«*Burjuva demokratik devrimin* esas amacı, bir yandan feodal asalakların ve pre-kapitalist sömürü biçimlerini ortadan kaldırmak ve toprak devrimini tümüyle gerçekleştirmek; diğer yandan da, Fransız emperyalizmini yenerek Hindi-Çini'yi tam bağımsızlığa kavuşturmaktır.» (Vietnam İşçi Partisi Tarihi, s. 150) (abç)

Biz, onun yerine cevap verelim. Vietnam'lı devrimciler demokratik devrimin emperyalizme karşı olduğunu söylerken, milli olduğu gerçeğini göz ardı etmekte ve daha da kötüsü onu burjuva olarak nitelemektedirler. Şimdi burada neyi göz önüne alacağız. Vietnam'lı devrimcilerin yaptıklarını mı, yoksa sözlerindeki tutarsızlıkları mı? (Bu, doğal olarak «Bağımsız Türkiye» yazarının varması gereken sonuç) Burada göz önüne alınması gereken, «Marksizm-Leninizmi yaratıcı bir biçimde doğru çizgi ve siyasete sahip olmak üzere» ülke koşullarına uygulayan partinin yaptıklarından gerekli dersleri çıkarmaktır. Yani, lafızları değil, o lafızların anlatmak istediği gerçek muhtevayı kavramanın önemini göz önüne almak gerektiğidir. *

Bu gün ülkemiz solunda bir çok grup, geçmişin devam ettiricisi olarak, kendilerini görmekteler. Bu tutum

---

(*) «Bağımsız Türkiye», «acele» yazı yazma cevap yetiştirme alışkanlığından kurtulmalıdır. Bizim oligarşi anlayışımızı eleştiren «Bağımsız Türkiye», Lenin'in oligarşi anlayışının faşizm anlamına geldiği ve Lenin zamanında faşizm olgusu olmadığı için, Lenin'in oligarşi kelimesini kullandığını yazmıştır. «Bağımsız Türkiye» yazarı Kurtuluş'u daha dikkatli takip etse böyle hatalara düşmeyebilir. Lenin 1924'de ölmüştür, oysa İtalya'da faşistler iktidara 1922'de gelmişlerdir. «1920 de iktidarı ele geçirmeyi başaramadınız ve bu nedenle de 1922 de faşistler, Roma üzerine yürüyüp kendi diktatörlüklerini kurabildiler.» (aktaran: Kurtuluş, sayı: 15)

değişik gruplarda değişik biçimlere bürünüyor. Bir kısım gruplar hem geçmişin devamcısı oldukları savında ve hem de geçmişe eleştiri adına söylemediklerini bırakmamaktadırlar. Bir başkaları ise (söz gelimi Devrimci Yol) ne teoride ne de pratikte bir benzerlikleri olmamakla birlikte, geçmişi «zenginleştirerek» işleri idare ettirmektedirler. Geçmişe eleştiri adına, veryansın eden gruplar kendi içlerindeki «tutarlılıkları» ile işleri götürebilmekteler, ama, aynı şeyi geçmişi «zenginleştiren» «Devrimci Yol» için söylemek mümkün değil. Geçmişin istismarı temelinde «gelişen» «Devrimci Yol», eskiden söylenenler dışında durumu idare ettirebilmek çabasıyla birlikte yeni bir şeyler söylüyor görünümündedir. Bu çelişik görünümü, ergeç, kendi içlerindeki «otonomi» isteklerinden de anlaşıldığı kadarıyla değişik biçimlenmelere bürünerek sürecektir.

Kurtuluş, «Devrimci Yol»'un tutarsızlıkları üzerinde oldukça uzun durdu, onlar bu tutumumuzu, bizim varlık şartımız olarak gördüler. Ne kadar tuhaf, Türkiye'de sorunları ciddiye alması gereken bir «siyasi akım» ın yapmaması ve takınmaması gereken tutum bu değil mi? Hayat «Devrimci Yol»'u yanıtladı. Daha önceleri «Devrimci Yol», «KSD» «esprileriyle» işleri idare ediyor, «KSD»yi ciddiye almaz bir tutumla bazı «grupçuklar» arasında mütala etmeyi pek seviyordu. Şimdi hiç olmazsa «Devrimci Yol» bizi, «grupcuk» olmaktan çıkardı. «Grup» yaptı (!) Ama bu kez «Devrimci Yol», «KSD»yi ciddiye almak zorunda kalarak, yine de «ciddiye» almamaktadır. Ama bu kez durum değişmiştir, dergilerinde her hangi bir konuda yazı yazdıklarında, yarıya yakınını Kurtuluş'a ayırmakta, ama haftalık Kurtuluş'un düzeyini aşamamaktadır (!) Yine en temel konularda susmayı veya geçiştirmeyi tercih etmektedirler. Öncü savaşı için söyledikleri: Bunlar halk savaşını kabul etmiyorlar bu nedenle bunların, öncü savaş eleştirilerine cevap gereksizdir. Sözleri tam bu değil, biz açıkça belirttik, ama salt yazdıklarıyla değil, takındıkları tutumla da bu anlayış içindeler. Hadi biz halk savaşını kabul ettik desek «Devrimci Yol» bize cevap mı verir? Sanmıyo-

ruz, yine yeni yöntemler bularak işleri geçiştirmeyi becerir. Ayrıca «Devrimci Yol» halk savaşı nedir, bundan ne anlar, o da meçhuldür. Şimdi yazdıklarında pek bir şey yok. Çayan'ı eleştirsek, hemen «zenginleştirme üstadları» tarafından sorunu kavrayamamakla suçlanırız. Sonra bunlar bu halk savaşı teorilerini emperyalizmden ve onun bunalım dönemlerinden ayrı düşünmemek gerektiğini uzun uzun belirttiler. Ama sıkılmazlığa bakın ki, bunalım dönemleri için söylediklerinin ne kadar mesnetsiz ve tutarsız olduğu, Stalin'le nasıl çeliştikleri, Kurtuluş'ta gösterildiğinde ,değnekle gezen âmâ pozlarında, görmezden geldiler. Faşizm üzerine-ki sözde onların en önem verdikleri konudur- eleştirilerimizi de yine görmezden geldiler ama, her geçen gün de «Devrimci Yol»'u ve Türkiye'yi bir yerlere götürmektedir. Biz «Devrimci Yol»un biraz daha olumlu bir tutum içine girmesini istiyoruz. Kendi deyimleri ile «haftalık KSD» den kafalarını kaldırmalarını, mümkünse birazda aylık «KSD»ye ve Türkiye'ye bakmalarını salık veriyoruz. *

«Devrimci Yol»un çabaları belki de bizim onları ciddiye almamamız ve yakalarını bırakmamız isteği ve özlemi nedeni ile olabilir, ama böyle bile olsa biz yine «Devrimci Yol» ile uğraşmayı sördüreceğiz. Çünkü biz Türkiye halklarının devrim sorununu ciddiye alıyoruz. Çünkü biz bu yolda parti sorununu ciddiye alıyoruz,

---

(*) «Devrimci Yol», gerçekten Kurtuluş'a saldırabilmek için hiç bir «fırsatı» kaçırmamaktadır.

Daha önce, haftalık Kurtuluş'un «Çıkarken» başlıklı yazısında hükümet değişikliğinin, yani MC yerine kurulan hükümetle ortaya çıkan durumun faşizmin tırmanışını yavaşlatacağı belirtilmiştir. Bu yazıdan bir alıntı yapan «Devrimci Yol» (alıntıyı eksik, aradan kelime çıkararak yapmıştır), işte KSD'nin (pardon haftalığı da var) sefaleti, ucuz yaygarasıyla, işte KSD'nin faşizm anlayışı, hükümet değişikliği ile faşizmin gerileyeceği iddiasındalar gibi, bir sürü laf etmiştir. Ama ne çabuk unutmuştur. «Devrimci Yol», «Devrimci Gençlik»in 2. sayısında ettiği lafları :

«Bazı demokrasi yanlısı partilerin iktidara gelmesi de durumu esas olarak değiştiremez. Ve böylesi bir durum **faşizmin gerilemesi anlamına gelebilir ancak.»** (Devrimci Gençlik, s: 2, s: 11) (abç)

«direniş komitesi» mucitlerini * de bu nedenle ciddiye alıyor (direniş komitelerinden parti çıkarmak ne kadar ciddi bir tutum olsa da).

Demokratik Devrim yazımızda faşizm üzerinde durmamızın nedeni daha önce de belirttiğimiz gibi sadece «Devrimci Yol»un faşizme verdiği önem değil, aynı zamanda faşizm sorunuyla devrim arasında kurduğu ilişkidir. Çünkü «Devrimci Yol» faşizme karşı mücadele programıyla devrim programının çakıştığı iddiasındadır.

Bu konuda şunları söylemektedirler. «Bizim, antifaşist mücadele programımızla devrim programımız çakışır».

Ama bu anlayışla, «Devrimci Yol» devrim ve ittifaklar sorununu karmakarışık etmektedir. Önceki alıntımızdan anlaşıldığı kadarıyla demokrasi yanlısı bazı partiler hükümet kurarsa faşizmin gerilemesi söz konusudur. Bu ne demektir? Bundan ne anlam çıkarılmalıdır? Bizim anladığımız bütün hakim sınıf partilerini aynı kefeye koymayalım. Bazılarının «faşizmi geriletebilmesi» söz konusudur. Yani bunlarla faşizme karşı (tutarsızda olsalar-bunu biz ekliyoruz-KURTULUŞ) ittifak yapılabilir. Bunun karşısına hemen «Devrimci Yol»cular, biz söz gelimi CHP ile değil onun tabanı ile ittifak kurarız cümlesini dikerler. Ama burada da o demokrasi yanlısı partilerin, hükümeti, tabanlarıyla kurmadığını bir yana koymak durumundadırlar. Ayrıca biz haklı olarak AP tabanının kazanılmaya çalışılmasının gereği üzerinde ne söylediklerini merak ederiz. Eminiz, burada da «Devrimci Yol» zevahiri kurtaracak yeni bir şeyler yumurtlamayı becerir.

(*) Aslında bu konuda mucid lafı yanlış oldu, çünkü, doğrusunu söylemek gerekirse onlara mucid değil kaşif demek gerekli. Çünkü bu buluşu Türkiye'de «Devrimci Yol»dan bir sene önce, 16. sayısında «Bağımsız Türkiye» gazetesi yapmıştır. Bu sayı 28.3.1977 tarihinde çıkmıştır. Yalnız onların direniş komitesi «Demokratik Direniş Komitesi» adını taşıyor, «Devrimci Yol»un ise sadece «Direniş Komitesi». Bizim gördüğümüz farklılık bu, daha «derin» farklılıkları kavrayabilmek için «Devrimci Yol» «zenginleştirilerek» okunmalıdır.

«Devrimci Yol»cuların gelişim süreci gençliğin birliğini sağlama çabasıyla başladı. Sosyalist hareketin birliği, ve partileşmeyi bu temel perspektiften hareketle çözmeyi amaçlayan «Devrimci Yol»cular, önce gençlik örgütleri ve gençliğe hitabeden yayınlarla işe başladılar, «Devrimci Yol» ile devam ediyorlar. «Devrimci Yol» un kimleri örgütlemeyi amaçladığı da bugüne kadar çıkan «Devrimci Yol»lar karıştırılırsa açık seçik görülebilir, artık bu yöntemler işleri götürmede yeterli olamamaktadır. «Devrimci Yol» sıkışmıştır, şimdi «Devrimci Yol» saflarındaki «olumsuz» unsurları temizleme çabasındadır. Aslında «Devrimci Yol»a öğüdümüz, kafalarındaki karmaşayı ve olumsuzlukları gidermesidir, çünkü taşıma su ile değirmen dönmez.

«Devrimci Yol»un söylediklerini bizim söylediklerimize benzetenler, o kadar da haksız değillerdir. Kurtuluş 7. sayısında, yani 1976'nın Aralığında demokratik devrimin «*başlıca* görevlerinin emperyalizme bağımlılığın çözümlenmesi, onun gericiliğinin sağlam dayanaklarından feodal kalıntıların temizlenmesi ve ulusal sorunun çözümlenmesidir» diyordu. 1977'nin Nisan'ında çıkan «Devrimci Yol» «Bildirge»sinde ise bütün kafa karışıklığı ile bu konu üzerinde şunlar söylenmeye çalışılıyordu.

«*Ülkemizde bugün ulusal sorunun çözümü demokratik devrimin en önemli görevlerinden birisini meydana getirmektedir. Alt yapıda feodalizmin tesfiyesinin tamamlanamamış olması yanında* (ve şüphesiz ona paralel olarak) *özellikle üst yapıda feodal kalıntıların önemli bir varlık gösterdiğini görüyoruz.* (...) *En önemlisi ülkemizde Demokratik Devrim, esas olarak bir toprak devrimi olmaktan çıkmıştır* (peki ne olmuştur? KURTULUŞ) (ve) *ülkemizde faşizme karşı mücadele, devrim meselesi* (dir).» (abç-KURTULUŞ).

Ve yine aynı konu ile ilgili olarak «Devrimci Yol» un 14. sayısında şöyle tesbitler vardır.

«*Bugünkü siyasi gelişmelerin doğru olarak kavranılabilmesi için gözönünde bulundurulması gereken temel olgu ülkemizin emperyalizm tarafından sömürülen*

*(...) bağımlı (...) bunun yanında feodalizmde tam olarak tasfiye edilebilmiş değildir. Ulusal sorun * çözülememiştir.»*

Görüldüğü gibi emperyalizmin bunalım «hikayeleri» ve «faşizm» üzerine söyledikleri bir yana bırakılırsa demokratik devrimin başlıca görevleri konusunda «Devrimci Yol» bizden farklı şeyler söylememektedir. Yukarda «Devrimci Yol»un sıkıştığını söylerken bu sıkışıklığın her alanda kendini hissettirdiğini kastetmiştik. Çünkü «Devrimci Yol», devrimin başlıca görevlerini bizim gibi saptamakta ama farklı söylediği şeyler üzerinde söylediklerimize de cevap verememektedir.

Haklı olarak «Devrimci Yol»un teoriyi biraz daha ciddiye almasını bekliyoruz.

«Emeğin Birliği» dergisi yayına başladığında kabaca iki eğilim yansıtıyordu. Bunlardan olumlu olanı, gerçekten ülkede devrimci adımın tayin edilmesi çabalarındaki şablonculuğa karşı çıkışı ve eksikleri de olsa, Türkiye'ye özgü yolu yaratmaya çalışma anlayışıydı. Olumsuz yanı ise geçmişiyle bağlarını keserken, takındığı ve devrimcilikle bağdaşmaz eleştiri ve özleştiri anlayışı ve sekter bir biçimde, nalıncı keseri anlayışıyla, hep kendine yontan, başkalarına karşı hoşgörüyü bir yana koyup, en amansız eleştirileri yaparken kendi hatalarını hep görmezden gelmeye çalışmasıdır. Böyle de olsa «Emeğin Birliği» oldukça yol aldı.

«Emeğin Birliği» yaptığı hataları, sağa sola endaze kaçıran eleştirilerle kapatma anlayışı içindedir. «Emeğin Birliği»nin pek sevdiği «polemiklerinde» kullandığı dil bir mahalle külhanbeyinin kullandığından pek farklı değildir, çok sevdiği kelimelerden biri olan «sapısilik» bu anlayışının güzel bir örneğidir.

«Emeğin Birliği» siyasi olarak kendine yakın gördüğü gruplara basit bir çıkar anlayışı ile yaklaşmaktadır. Çıkarlarına el verdiği ölçüde Kurtuluş'un adı «Sosyalist Kurtuluş» tur, nerden kaynaklandığı pek belli ol-

---

(*) Böyle bir sorunun farkına varması da «Devrimci Yol» için olumlu bir gelişmedir.

maz bir biçimde «Emeğin Birliği» kızmaya başladı mı, Kurtuluş'un adı «KSD» olur.

«Emeğin Birliği»nden olan arkadaşlar «Emeğin Birliği» çıkmadan önce de yazılar yazmışlardır. Daha önce geçmişi eleştirdikleri fakat sonradan bir yana koymak zorunda kaldıkları yazıların sözünü bile etmemektedirler. Ve yine bir başka eleştiri konusu olmuş yazılarını ise hiçbirşey olmamış gibi düzelterek tekrar basmışlardır. Bu tutumları için örnekler arttırılabilir. Belki bu tutumlarını haklı gösterebilmek için bir takım gerekçeler gösterebilirler ama bu gerekçelerin devrimci dürüstlükle pek bağdaşabileceği inancında değiliz.

«Emeğin Birliği»nin birliğe yönelik tutumu da son derece hatalı bir perspektifin ürünüdür. Birliğe yönelik adımlar, gerçekten Türkiye sosyalist hareketine musallat ve gerçekten etkin olabilecekleri karşıya alması gerekirken, «Emeğin Birliği»nin «Halkın Kurtuluşu»na düşmanlığı nedeniyle anti-Maoculuk temelinde gelişmiştir. Oysa «Maocular»ın Türkiye gerçeği ile uzaktan yakından uyuşmaz, sınıf işbirlikçi görüşlerinin, egemen olması söz konusu değilken «Maocular»la uğraşmayı görev edinen «Emeğin Birliği», gerçekten işçi sınıfı içindeki olanaklarıyla da hızla gelişen «ilerlemeciler»le yeterli uğraşa hiç girmiyordu. *

«Emeğin Birliği»nin birlik anlayışıda tutarsız ve ilkesizdir. O bu konuda da nalıncı keseri gibi çalışmaktadır. Düne kadar burnundan kıl aldırmayan, kendinden başkasını gözü görmeyen «Emeğin Birliği» bugün «Sosyalist güçlerden» ve onların güçbirliğinden bahsetme gereğini duymuştur. Çünkü «Emeğin Birliği» bir takım baskılarla yüzyüze gelmiştir. Ama o baskılar şimdiye kadar yokmuydu o zamanlar «Emeğin Birliği»nin aklı neredeydi ki bugün şu lafları edebilmektedir.

«Farklı siyasi eğilimler arasındaki ideolojik tartışmaların ve çelişkilerin bugün ortadan kaldırılması mümkün değilse bile, buna rağmen ortak demokratik çıkarların korunması ve somut demokratik talepler uğruna mücadelede yanyana gelinmedir. Bu zorunlulu-

---

(*) Bu tehlikeyi «Emeğin Birliği» farketmeye başladığında ise «atı alan üsküdar'ı çoktan geçmişti».

ğun bilincinde olan Emeğin Birliği, üzerine düşen görevi yerine getirmekte hazır olduğunu bir kere daha belirtir.»

Böyle bir tutum hem «Emeğin Birliğin»deki gelişmeler ve hem de sosyalist hareket için sevindiricidir ama bu paragraf «Emeğin Birliği»nin kendine yapılan baskıları sıraladığı baş yazısının sonunda yer almaktadır. «Emeğin Birliği» biraz insaflı ve mütevâzi olmalıdır. Hergün faşizme karşı mücadelenin kurbanları artarken ve faşist saldırıların ve her türlü baskının ayyukka çıktığı bir dönemde niçin «Emeğin Birliği» yalnız kendine yapılan baskıları bu kadar abartmaktadır. Ve niçin sadece baskılar kendilerine yönelince birlikten bahsetmektedir. «Emeğin Birliği» ne çabuk unutmuştur eskiden yapılan ve hatta baştan kendinin de katıldığı, birlik çağrılarını. Belki o birlik başka bu birlik başka diyecektir «Emeğin Birliği», ama, başkalarının çağrıları onlardan çok daha somuttur ve ne söylediğini bilen çağrılardır (hemde hiç bir art niyet gözetilmeksizin ve devrimci hareketin çıkarları gözetilerek).

Herkese yukardan bakan «Emeğin Birliği» kendi dışındakileri cahillikle suçlarken hep büyük laflar etmektedir. Kendini pek beğenen «Emeğin Birliği» bu pervasızlıkla değme babayiğitin altından kalkamayacağı» «Bağımsız Türkiye»nin görüşlerini eleştirirken Lehiç kavrayamadığını kanıtlamaktadır. «Emeğin Birliği» «Bağımsız Türkiye»nin görüşlerini eleştirirken Lenin'den şöyle bir alıntı yapmıştır. *

(*) «Emeğin Birliği»nin aynı yazısındaki bir önceki alıntısı da hatalıdır. Bir konuya daha değinelim: «Emeğin Birliği» tam bir küçük burjuva gibi böbürlenmektedir. Eskiden çok kullanılan yarı-münevver kavramı tam «Emeğin Birliği» içindir. «Emeğin Birliği» gereksiz özentiler içinde, olmayacak hatalar yapar, bir örnek verelim, yalnız bir örnek; «Emeğin Birliği» bir kelime yazar eğer onun gavurcasını da biryerden gördüyse hemen ekler, Devlet der, yanına parantez açar (étatist) der, bu özentidir. (oysa devletin karşılığı «état»dır, «étatisme» devletcilik demektir: Eğer «Emeğin Birliği» biraz mütevazi olsaydı bu konu üzerinde fazla durmayabilirdik ama «Emeğin Birliği»nin bu tavrı sınıfsal konumundan kaynaklanmaktadır.

«Emeğin Birliği» bu alıntı ile kendi görüşlerinin doğruluğunu göstermeye çalışmaktadır. *

«İlk düşünceyi incelemeye başlayalım. Büyük malikanelerin gelişmiş bir kapitalizmi temsil ettikleri söyleniyor. Bunların zoralımı ve dağıtılması küçük mülkiyete doğru geriye dönüş, gerici bir önlem olacaktır. Sosyal demokratlar böyle bir önlemi destekleyemezler. Biz bu görüşün yanlış olduğu kanısındayız.»

Bu alıntıdan sonra «Emeğin Birliği», «Bağımsız Türkiye»nin görüşlerini Leninizme çarpmaktan bahsediyor ama, «Emeğin Birliği»nin bu alıntıya müracaatı, onun, Leninizmi hiç kavramadığının göstergesidir. «Emeğin Birliği» başkalarının görüşlerini Leninizme çarpacağına, kendi kafasını duvarlara çarpsa biraz sarsılır da okuduklarını daha iyi anlar. Niçin mi?

Lenin, RSDİP'in tarım programına ilişkin görüşlerini irdelerken «Rochkov»un ** önerdiği gibi bir program önerenlerin iki düşüncesi var diyor. Bu ifadeden sonra Lenin şöyle devam ediyor:

«Bunlardan birisi, büyük malikanelerin zor alımı olayının bu toprakların daha küçük parçalara bölünmesiyle sonuçlanacağı ve sosyal demokrat görüş açısından bunun hiçbir şekilde savunulamıyacağı düşüncesidir. Diğer düşünce ise zoralımın taktikler üzerinde karar bölümüne konulabileceğini, ama kesinlikle programda yer almaması gerektiğini belirtmekedir.» (Lenin, Tarım Sorunları, s. 363)

İşte «Emeğin Birliği»nin Lenin'den yaptığı alıntı yukarıdaki görüşlerden birincisini anlatmaktadır ve Lenin'in karşı olduğu görüştür. Yoksa «Emeğin Birliği»nin zannettiği gibi yaptığı alıntıdaki düşünceler değildir. Lenin, *«Emeğin Birliği»nin yaptığı alıntıdaki, son cümlesinde yani, «Biz, bu görüşün yanlış olduğu kanısındayız» derken, karşı olduğu o paragrafta ifade edilen görüşlerdir.* Fakat alıntı «uzmanı» «Emeğin Birliği»,

---

(*) «Emeğin Birliği» kapitalist ilişkilerin varlığı nedeniyle, toprak dağıtımının gerici bir özlem olacağı kanısındadır.

(**) Bu konunun daha iyi anlaşılabilmesi için bak: «Lenin, Tarım Sorunları, s. 36, Sosyal Demokratlar Arasında Tarım Sorunu Konusundaki Dört Eğilim».

üç satır yukarısını okumadığı veya anlamadığı için, böyle bir hataya düşmüştür. Belki «Emeğin Birliği» kavrayamamıştır. «Emeğin Birliği»nin yaptığı alıntıdan bir kaç satır sonra aynı yazıda Lenin tam tersine şunları söylemektedir.

«Kapitalizmin gelişmesi için senyör topraklarının tümünün zor alımının sağlayacağı yararlar yanında, büyük kapitalist çiftliklerin dağıtımının doğuracağı zararlar önemlerini büyük ölçüde yitirirler.» (Lenin, Tarım Sorunları, s. 363)

Belki yetmemiştir. Bir kaç satır daha aktaralım.

«Tam ve kesin olarak şu düşünceye katılıyoruz: Büyük toprak sahiplerinin malikanelerinin dağıtılması, günümüzde gerek ekonomik ve gerekse siyasal açıdan bütünüyle sağlam ilerici bir önlemdir.» (Lenin, Tarım Sorunları, s. 365)

«Emeğin Birliği» bu mantığa niçin düşmektedir? Niçin toprak dağıtılmasına karşı çıkmaktadır? Çünkü O, «demokratik bir sosyalist» devrim düşlemektedir. *Lafta demokratik devrimi* savunuyor olsa da düşünce sistemi proletarya, yoksul köylülük iktidarına, yani proletarya diktatörlüğüne, yani sosyalist devrime göre kurgulanmış olduğundan, toprak dağıtılmasının kapitalizmi geliştireceği endişesiyle, toprak dağıtımının pratik yararlarını görememektedir. «Doktrinci» olmak onun hayatı görmesini engeller. O ancak sorunu formüller olarak değerlendirir. Formülün biri «demokratik devrim», diğeri de «sosyalist devrim»dir. İşte «Emeğin Birliği»ni şaşırtan da bunları formül olarak kavraması ve sonuçta hangi devrimin hangi sorunları çözeceği konusunu da ayırdedememesidir. O çok «diyalektik bir biçimde» toplama, çıkartma yapar gibi iki devrimin görevlerini ve isimlerini birbirine ekler, çıkartır. Bunun adına diyalektiklik değil *eklektiklik* denir.

Görüldüğü gibi «Emeğin Birliği» okuduklarını hiç kavramamaktadır. Çala kalem yazı yazan «Emeğin Birliği» aynı şekilde gelişi güzel alıntılarla yazılarını «süslemektedir». «Emeğin Birliği» bu konuda özeleştiri yapması gerekirken konuyu saptırarak, peki siz ülkemizde-

bir şey söz konusu olamaz. (Aynı durum CHP'nin tek başına iktidar olması halinde de geçerlidir.) Böyle olunca sermayenin her hangi bir kaybı olamıyacağı gibi açık ya da örtülü (parlamenter) faşizm yerine *siyasi gerici diktatörlüğü* (abç-Kurtuluş) koyarak işçi sınıfı ve diğer emekçiler üzerinde daha sinsi bir baskı ve zulüm uygulanacaktır.»

Önceki alıntılarımızdan çıkarılabilecek sonuç, devlete faşizmin bazen egemen olduğu bazen geri çekildiği bazende zayıfladığı vb. dir. Burada Marksizm-Leninizmin belirli sosyo-ekonomik şekillenmelere tekabül eden devlet tipleri ve bu devlet tiplerinin biçimlerinin üzerinde uzun uzun durmayacağız. Bu küçük hatırlatmayı yaptıktan sonra faşizmin bir devlet biçimi olduğunu da belirtelim. Yukarıdaki alıntıda görüldüğü gibi («Emeğin Birliği»nce nasıl nitelenirse nitelensin) faşizm dediği devlet gidiyor yerine, bir başka devlet geliyor, (eğer diktatörlük ve onun sonuçlarından «Emeğin Birliği» farklı bir şey anlamıyorsa) hem de bu iş hükümetlerin değişmesi yoluyla oluyor. Bir hükümet gidiyor açık faşizm yerine örtülüsünü bırakıyor, o hükümet gidiyor, onun yerine de siyasi gerici diktatörlük geliyor. Böylece devlet biçimleri her hükümet değişikliğiyle değişmiş oluyor. «Emeğin Birliği» bu anlayışıyla son analizde, hakim sınıfların egemenlik cihazı olan devletle, onun bir parçası olan yürütme organını (hükümeti) özdeş bir hale getirmektedir. Hele faşist bir devletin hükümet değişikliğiyle bir başka devlet biçimi haline dönüştürülmesi affedilemiyecek bir hatadır. Çünkü:

«Faşizmin iktidara gelmesi, bir burjuva hükümetinin diğeriyle *yer değiştirmesi* değildir.» (Dimitrof)

«Emeğin Birliği» bizim faşizmin ortadan kaldırılmasını bir devrim sorunu olarak koymamıza, aklını takmış ve «şaşkınlığımızı» sergiliyebilmek için, bir çok «kanıt» sıralamış. Bu «kanıtlar» üzerinde uzun durmayacağız, fakat «Emeğin Birliği»nin bizim söylediklerimizi kavrayabilmesi için bir şeyler söyleyeceğiz. «Emeğin Birliği» bizim oligarşik devlet görüşümüzü eleştirirken, hep kendi kafasındaki devleti esas almakta ve

her şeyi ona göre tasarlayıp ne kadar tutarsızlık içinde olduğumuzu göstermektedir. (!) Ama tutarsızlık bu tavırdır. «Emeğin Birliği» ittifaklar sorununu (faşizme karşı olanı bir yana) devrimin ittifaklarını hiç kavramamıştır. * Ve faşizme karşı yapılabilecek ittifaklarla devrimin ittifaklarını birbirine karıştırmakta sonra da sizin devriminiz faşizmin ve oligarşinin dayandığı temellere karşı değil mi diye sormaktadır. Biraz yukarıda belirttiğimiz gibi bizim şaşkınlığımızı gösterme uğraşılarına giren «Emeğin Birliği», bizim kabul etmediğimiz bir şeyi (bugün Türkiye'de faşit diktatörlüğü) kabul edip, sonrada, o temel üzerinde, ilginç sorular bina etmektedir. Biz CHP'yi faşizme karşı tutarsız da olsa bir müttefik olarak görmekteyiz, fakat devrim için bir müttefik olarak değerlendirmiyoruz. ** Ama söz gelimi «Emeğin Birliği»nin varsaydığı gibi CHP hükümet olsa («Emeğin Birliği» o zaman devletten gerici diktatör-

---

(*) «Emeğin Birliği» cahilliğini sergileyebilmek için hiçbir fırsatı kaçırmamaktadır. Türkiye'de, «Emeğin Birliği», anti-kapitalist, anti-faşist demokratik devrimin «İşçilerrin ve Yoksul Köylülerin İktidarı»na yönelik olduğunu söyler. Çünkü Türkiye emperyalizme bağımlı bir ülkedir. Oysa emperyalist Almanya için bakın neler söyler. «Demokratik Alman Cumhuriyetinin ilk kuruluşunda sosyalist değil, demokratik bir cumhuriyet olduğunu anti-faşist devrimin akabinde hemen proletarya dıktatörlüğünün kurulmadığını ve değil küçük burjuvalar, burjuva sosyal demokratların bile bu iktidarda (hem de iktidar-Kurtuluş) önemli mevkilere getirildiği...» (Emeğin Birliği, s. 9) Emperyalist Almanya'da burjuvaları iktidara oturtan «Emeğin Birliği» Türkiye için şunları söyler: «Her şeyden önce, Türkiye'de uluslar arası finans kapitalin güdümünde kapitalist üretim ilişkilerinin hakim olduğunu kabul edip daha sonra da **bir burjuva sınıfını** (abç) (milli burjuvaziyi) demokratik devrimde işçi sınıfının müttefiki olarak göstermek, marksist ekonomi-politiğe tamamen ters, temelsiz bir savdır.» Oldukça ilginç, Almanya da bir burjuva sınıfını anti-faşist devrimle iktidara getiren «Emeğin Birliği» Türkiye'de yapacağı devrimde yoksul köylülüğün ötesine geçememektedir,

(**) «Emeğin Birliği», CHP hükümet olunca devleti «siyasi gerici diktatörlük» olarak gördüğüne göre, CHP'yi faşist olarak görmemektedir. O zaman devrimi kime karşı, nasıl düşünmektedir? Yoksa iktidardaki CHP'yle faşizme karşı ittifak kurup, devleti parçalayarak, ele mi geçirecektir?

lük olarak söz eder.) Bizim anlayışımıza göre devlet yine oligarşiktir. * Biz bu devlete karşı devrim için mücadele verirken, CHP ile faşizme karşı ittifak yapmaya çalışır, (ya «Emeğin Birliği» ne yapar? Biz söyleyelim, O, anti-faşist devrim yapar. Çünkü faşizmle gerici diktatörlüğün temelleri aynıdır.!) ama anti-oligarşik devrimimiz kapitalizmin iktidarına son vereceği için de, faşizmin bir daha ortaya çıkabilmesinin maddi olanağı kalmayacaktır. İşte biz faşizmin ortadan kaldırılması devrim sorunudur derken bunu kasdediyoruz. ** «Emeğin Birliği» faşizmle CHP arasındaki çatışmada *tarafsız mı* kalacaktır? (Faşistlerle CHP arasında «Emeğin Birliği» de bir çelişki görmektedir. Nedenini yukarıda belirtmiştik.) Burada izlenecek doğru politika, faşizme karşı en tutarlı mücadeleyi sosyalistlerin verebileceğini göstermek ve CHP'nin faşizme karşı kararsız tutumunu teşhir etmek olacaktır. Kitleler ancak böyle bir politika ile kazanılabilir. Bizim, faşizmin ortadan kaldırılması devrim sorunudur cümlemizi «Emeğin Birliği» yorumlarken «anti-faşist devrim» önerdiğimizi söylemektedir. Ve burada hem anti-faşist hem de anti-oligarşik olmak üzere iki devrimden bahsettiğimiz sonucuna ulaşmaktadır. Görüldüğü gibi yanılıyor.

Bilindiği gibi biz devrimimizin başlıca görevlerinden birinin feodal kalıntıların temizlenmesi olduğunu söylüyoruz. «Emeğin Birliği» bu konuda ne söylediğini kendisi de bilmemektedir. «İşçilerin ve Yoksul Köylülerin Demokratik İktidarı» *** başlıklı yazısında, «em-

---

(*) «Emeğin Birliği», her hükümet değişikliğiyle devleti değiştirme anlayışına sahiptir.

(**) Eğer «Emeğin Birliği», hâlâ sorunu kavrayamadıysa bizim faşizm üzerine yazılarımızı bir daha okumalıdır. «Emeğin Birliği» 5. sayısında «Faşizm ve Seçimler Üzerine» başlıklı yazısının bir yerinde şunları söylemektedir. «Türkiye gibi emperyalizme yarı bağımlı ülkelerde, faşizmin bir daha gelmemek üzere yok olması bir devrim sorunudur.» Metropoller içinde aynı şey geçerli değil midir? Dün faşizmin egemen olduğu metropollerde devrim olmamıştır. Ama buralarda faşizm tehlikesinden bahsedemiyecek miyiz?

(***) Bu başlık tek başına «Emeğin Birliği»nin demokratik devrimi hiç kavramadığının bir göstergesidir.

peryalizme bağımlı olarak kapitalist üretim ilişkilerinin gelişmesinden» bahseden «Emeğin Birliği», «burjuvazinin ülkemizdeki milli meseleyi demokratik yoldan çözüme kavuşturmadığı»nı söyler ve «tarımda kapitalizmin gelişmesi feodal ilişkilerin devrimci yoldan tasfiyesiyle değil fakat evrimci yoldan gerçekleştirildiği için, bugüne kadar tarımda demokratik reformların uygulanması söz konusu olmamış ve *feodal kalıntılar iktisadi ve sosyal yapıda varlıklarını sürdürmüş ve hâlâ sürdürmektedirler.*» (abç) demektedir. Emperyalizm bütün sömürdüğü ülkelerde en gerici sınıflarla ittifak yapar. İşte biz bu nedenle aynı zamanda emperyalizm oligarşinin çimentosudur deriz. «Emeğin Birliği»nin anti-faşist devrimi ise feodal kalıntıların temizlenmesi görevini ciddiye almamaktadır, hemde yukarıdaki gibi laflar etmesine karşın. «Emeğin Birliği» nasıl bir araştırma sonucu böyle bir sonuca ulaşmıştır? Bunun açıklaması yoktur. Söz gelimi, bir feodalin toprağından kurtulmak istemesi, genel olarak feodal kalıntıların dikkate alınmamasını getirebilir mi? Feodalizmin tasfiye sürecinden bahseden «Emeğin Birliği», yıllardır yılan hikayesine dönüp, bir türlü çıkarılmayan toprak reformu kanunlarını, görmezden gelmektedir. (Üstelik aynı kanun 12 Mart döneminde de çıkarılmamıştır. Daha sonrada kuşa döndürülmüştür.) Bütün bu gerçekler üzerinde bir tek satır söz etmeyen «Emeğin Birliği», feodalleri etkisiz bir hale getirmiştir ve son analizde bu anlayışıda «İşçilerin ve yoksul köylülerin demokratik iktidarı»na yönelik demokratik devrimde yansımıştır.

Sosyalistler, eskiden açıkca Kürt ulusunu görmezden gelirlerdi, ama artık devrimci hareketin ulaştığı boyutlar göz önüne alınınca böyle bir tesbit oportünizmin kendini gözden gizlemesi olanağını ortadan kaldıracaktır. Günümüzde oportünizm daha ince yöntemlerle bu sorunu görmezden gelmeye çalışmaktadır. Sömürge Kürdistan tespitlerine karşı çıkıp, «ezilen ulusluk statüsünden» bahsedenler de son analizde ulusal sorunu gözden kaçırmak çabasındadırlar. İleride de değineceğimiz gibi «Emeğin Birliği» biraz fazla «enternasyonalist» olduğu

için nerede ulusallıktan bahsedilse, tüyleri ürpermektedir, belki bu nedenle «Emeğin Birliği» hoş görülebilir. Bu konuda (ulusal sorun) önceki sayılarımızda «Emeğin Birliği»ni eleştirdiğimiz için burada tekrarlamak istemiyoruz. Yalnız, ulusal sorunu yanlış değerlendirmenin aynı şekilde, devrim sorununu yanlış değerlendirmede de kendini göstermesi kaçınılmazdır. Bu nedenle de «Emeğin Birliği»nin demokratik devrim anlayışı sosyal şoven bir perspektifin ürünü olmak durumundadır. «Emeğin Birliği»nin bu tutarsızlığı aynı zamanda feodal kalıntıların temizlenmesi olan anti-feodal mücadele ile, anti-sömürgeci mücadelenin çakışmasını kavrayamaması nedeniyledir. Ancak bu iki olgunun iç içeliğini kavramak ve bunun için mücadele etmek, Kürt halkını mücadeleye kazanmayı sağlayacaktır. «Emeğin Birliği» tutarsız analizleriyle faşist olarak nitelediği devletin aynı zamanda sömürgeci olduğunu gözden kaçırmaktadır. Esas olarak, «Emeğin Birliği», Kürdistan'ı, Türkiye'yi ve bunlar arasındaki ilişkileri kendi kafasındaki formüllere hapsetmeye çalışmaktadır. «Emeğin Birliği»ni yönlendiren faktör, Kürdistan'ın sömürge olarak tespitinin ayrı örgütlenme ve ayrı mücadele ile sonuçlanacağı gibi yanlış bir varsayıma dayanmaktadır. Bu nedenle Marksizmi bir yana bırakmaktadır Biz bu nedenle 23. sayımızda «Emeğin Birliği»ni eleştirirken şu görüşlere yer vermiştik:

«Kimileri Kürdistan'ın sömürge statüsü içinde oluşundan hareketle çeşitli varyasyonları ve somut koşulları dikkate almadan ayrı örgütlenme anlayışını fetişleştirmeye çalışırken kimileri de ortak örgütlenme anlayışının doğruluğunu (başka ittifak biçimleri de olmakla birlikte, her iki ulusun devrimci hareketi için en sıkı ve sağlam birlik anlayışının ifadesi olarak ortak örgütlenmeyi daima savunduk) ispata çalışmak amacıyla bilinçli olarak sömürge kavramına karşı çıkmakta, gerçekleri inkar ederek ne idüğü belirsiz nitelemeler yapmaktadırlar.»

«Emeğin Birliği»ni yönlendiren, Sömürge tespitinin ayrı mücadele ve ayrı örgütlenmeye yol açacağı kuşku-

sudur, işte bu kuşku nedeniyle akıl almaz tezler ileri sürmektedir. Oysa doğru tutum somut gerçeğin analizi ve bu analiz üzerine yükselecek görüşlerdir. Daha önce de belirttiğimiz gibi «Emeğin Birliği»nin bu anlayışı, «anti-faşist devriminde» de kendini göstermektedir, üstelik bu tavır birlikte örgütlenme ve ortak mücadeleyi baltalayan ve iki halk arasındaki gerekli güven unsurunu sağlamaktan uzak, şoven bir anlayışın ifadesidir.

Daha önce, demokratik devrimin niçin proletarya önderliğinde gerçekleştirilmesi gerektiğini uzun uzun belirttik. Aynı zamanda böyle bir devrimin sınıf ittifakları sorununa da değindik. «Emeğin Birliği» «antika» bir demokratik devrim anlayışına sahiptir, bu anlayışla da demokratik devrimle sosyalist devrimi birbirine karıştırmaktadır. Türkiye'nin emperyalizme bağımlı olduğunu lafta kabul eden «Emeğin Birliği» devrim sorunu gündeme geldiğinde bu söylediklerini unutmaktadır, hem de tekelci sözlerinin başına işbirlikçi * sözcüğünü eklemesine karşın. «Emeğin Birliği» önümüzdeki devrimci adımı ,anti-kapitalist olarak önermesine karşın, demokratik olarak nitelemektedir, çünkü ona göre, milli burjuvazi devrimde müttefik değildir, bu nedenle de devrime milli denemez. Almanya'dan verdiği örneğe göre, devrim sonrası iktidara «burjuva sosyal demokratlar» da geldiğine göre orada devrime milli demek mümkündür herhalde? (!) Aslında geçmişin MDD'sine tepkisi «Emeğin Birliği»ni onulmaz bir anti-milli yapmıştır. Burada da «Emeğin Birliği» artık ulusun (millet) başını burjuvazinin çekmesi yerine proletaryanın önderlik yapması ve burjuvazinin devrimci barutunu tüketmesi nedeniyle, burjuva demokratik görevleri artık proletaryanın omuzlamasından «Emeğin Birliği» hiçbir şey anlamamaktadır. Ayrıca «Emeğin Birliği» «işçilerin ve köylülerin demokratik iktidarı, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını da tas tamam gerçekleştirecek ve böylece *milli meselenin* (abç-Kurtuluş) en demokratik

(*) Hem ülkemizde kapitalizmin emperyalizme bağımlı olarak geliştiğini söylemek, hem de tekelcileri (sık sık) ayrıca işbirlikçi olarak nitelemek anlamsız bir safsatadır.

yoldan çözümünü sağlayacaktır.» demektedir. Şöyle bir değerlendirme yaparsak haksız mı oluruz? Daha önce «Emeğin Birliği»nin günümüzde demokratik devrime milli burjuvazi katılmayacağı için devrim milli değildir, dediğini açıklamıştık. Bu konuya ilişkin «Emeğin Birliği» şunları söylüyor:

«Böylesi bir devrimde, hiçbir burjuva sınıfa yer verilemeyeceği için, *devrimin muhtevası burjuva-demokratik muhtevadan tamamıyla farklı* (abç-Kurtuluş) bir sınıfsal nitelik taşıyacak ve devrim ittifakı içerisinde işçi sınıfının yöneticilik yönü kesin bir ağırlık kazanacaktır. İşçi sınıfı da «milli» * değil enternasyonal olduğu için, bu devrimi «milli »bir muhtevanın sınırları içinde tutmayacaktır.»

(*) «Emeğin Birliği», milleti ve millet teşkkülünü, işçi sınıfını, burjuvaziyi ve günümüzde ulusallığı hiç kavramamıştır. «Emeğin Birliği», «işçi sınıfı da, «milli» değil enternasyonal (doğrusu enternasyonalist-Kurtuluş) olduğu için, bu devrimi «milli» bir muhtevanın sınırları içinde tutmayacaktır.» der. «Emeğin Birliği», diyalektik kanunlardan sık sık söz etmesine karşın diyalektiği de hiç kavramamıştır. İşçi sınıfı enternasyonalist olduğu için devrimi milli sınırlar içinde tutmak istemezmiş. Peki kim böyle demiş? Ona cevap yok. Zavallı «Emeğin Birliği», millilik ile enternasyonalizmi nasıl da karşı karşıya getiriyor. Tarihi süreç içinde milliliğin enternasyonalizme ulaşmasından, daha doğrusu enternasyonalizmin nereden doğduğundan «Emeğin Birliği»nin hiç haberi yoktur. Ona göre dünya, olgular, olaylar hepsi ayrı ayrı ele alınmalı kesin kes birbirine karıştırılmamalıdır. Millilik milliliktir, enternasyonalizm enternasyonalizmdir, zinhar birbirine karıştırılmamalıdır. Adeta, «Emeğin Birliği» bir ulusal «nihilist»tir. Ve diyalektik olarak hem nihilist ve hem de şovenisttir. Bu konuyla ilgili olarak Dimitrof'tan bir iki örnek verelim.

«Proletarya enternasyonalizmi, ayrı ayrı ülkelerdeki emekçilerin **ulusal** (abç) sosyal ve Kültürel özgürlük mücadelelerine karşıt olmak şöyle dursun...»

«Her ülkedeki proleter sınıf mücadelesi ve işçi hareketinin **ulusal biçimleri**, proletarya enternasyonalizmine aykırı değildir; tam tersine, **proletaryanın uluslar arası çıkarlarını da** yine bu ulusal biçimler başarıyla savunabilirler.»

«Biz sosyalistler **burjuva milliyetçiliğinin** her türlüsünün **amansız ilkesel düşmanlarıyız.** Biz öte yandan, **ulusal nihilizminde** yandaşları değiliz ve hiçbir zaman böyle bir davranış içinde bulunamayız.» (Dimitrof, Düşünceler Aforizmalar, s. 65-66)

Hayır «Emeğin Birliği», proletarya hem millidir, fakat hem de enternasyonalisttir, çünkü proletaryanın milli olması enternasyonalist olmasını ve enternasyonalizmi hedeflemesini engellemez, o engeller sadece ve sadece sizin kafanızdadır. Sadede gelelim. Daha önce demokratik devrime milli burjuvazinin katılmaması nedeniyle, devrimin milli olamayacağını söylerken, bir diğer yandanda «ulusal sorunu» yani «milli meseleyi», çözüme ulaştırmaktan bahsediyordu. Buradan, Kürt ulusu için ulusallıktan niçin bahsettiğini sormak hakkımız değil midir? Ayrıca yoksa, Türkiye'de «Emeğin Birliği» nin anlatmayı unuttuğu ne tür nedenlerle, Kürt milli burjuvaları * bu devrime katılmaktadırlar ki, Kürt'lerin sorununa ulusal bir nitelik verilmektedir?

Kurtuluş, devrimimiz demokratiktir derken, Türkiye'nin emperyalizmden bağımsız bir ülke olmasını amaçlamakta, ve bunun yanında Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını savunmaktadır. Yani demokratik devrim emperyalizme ve sömürgeciliğe (dolayısıyla emperyalizme) karşı olmak üzere ulusal görevler yükümlenmiştir. Bunu hiç kavramayan «Emeğin Birliği» şöyle bilgiçce sözler söylemektedir.

«İkinci cihan savaşında, Doğu Avrupa'da, Çekoslovakya, Macaristan, Romanya, Bulgaristan vb. ülkelerde Hitler'in Alman Emperyalizmine karşı verilen mücadele sonucu gerçekleşen devrimlere «milli» devrimler veya «milli» savaşlar terimi kullanıldı mı? Bu devrim veya savaşlarda «anti-emperyalist»idi; buna rağmen bu savaş ve devrimlere neden «milli» savaş, yada «milli» devrimler kullanılmadı da...»

«Emeğin Birliği» belli ki alanı boş bulmuş, yine desteksiz atışlar yapıyor ve cahilliğini sergileyebilmek için hiç bir fırsatı kaçırmıyor ,ulusallık sorununu kavrayamadı diyelim, insan hiç olmazsa Bulgaristan'dan bahsederken Dimitrof'un yazdıklarını hiç okumaz mı? Kendine Dimitrof'u «yalancı tanık» yapmaya çalışan «Emeğin Birliği»ne Dimitrof'un cevabı, olayı, «Emeğin Birli-

---

(*) Bu sorularımız «Emeğin Birliği»nin kendi mantık **tutarsızlığını** göstermeye yöneliktir.

ği»nin daha açık bir biçimde kavramasına yardımcı olur umuduyla, bir kaç satır aktaralım.

«9 Eylül halk ayaklanması, karakteri bakımından demokratik görevleri ve aynı zamanda Hitlerizm'i nihai bozguna uğratmak için halkımızın savaşa katılması gibi yüce *bir ulusal görevi* ön plana koymakla birlikte...»

(...)

«Halkın bütün anti-faşist, demokratik ve yurt sever güçlerini ve bu cümleden olarak burjuva çevresinden bazı Alman'lara karşı unsurların elden gelen en büyük birliği hattı, faşist zümresinin tam bozgunu, Hitlerciliğe karşı savaşa zaferle katılma, *yurdun ulusal bağımsızlığını,* (abç) toprak bütünlüğünü ve devlet egemenliğini koruma ve sağlama adına izlenecek biricik doğru yol, işte bu idi.» (Dimitrof, Seçme Eserler, C. 3 S. 254-256)

«Emeğin Birliği» «her sosyal olgunun tahlilinde eften püften şeylerden değil, o olgunun ekonomik ve sosyal temelinden» hareket etmeyi pek sevdiği için herhalde, Bulgar devriminin ulusal yanını göz önüne almıyor, yada belki onu hareket ettiren olgu Bulgaristan'da ulusal bağımsızlığın sağlanmasına «burjuva çevresinden bazı Alman'lara karşı unsurların» katılmasıdır. Biz burada Bulgaristan devriminin ulusal görevleri üzerinde daha fazla durmayı bir yana bırakalım, «Emeğin Birliği» daha güzel açıklar (!) Görüldüğü gibi «Emeğin Birliği» lafızlarla uğraşırken sorunun özünü gözden kaçırarak, lafızlar içinde kaybolup gitmektedir. «Emeğin Birliği» devrimin kesintisizliği ve Marksizm-Leninizmin kesintisiz devrim anlayışını da hiç kavramamıştır, O, devrimin kesintisiz olmasından, önümüzdeki devrimci adımı demokratik olarak isimlendirip, muhtevada sosyalist devrimi anlamaktadır. «Emeğin Birliği» 9. sayısında «*Bağımsız Türkiye*»yi eleştirirken «o dönemde kapitalizmin *tamamına* karşı olmamak Çin'de gericilik değilken, bizde gericiliktir» demektedir. Aynı şekilde demokratik devrimin anti- kapitalist olmasından ve bir yazısının başlığı olan «İşçilerin ve Yoksul Köylülerin Demokratik İktidarı»ndan, başka bir şey anlamak müm-

kün değildir. Bu sözlerimiz üzerine, «Emeğin Birliği» kendince yazılarından paratöner olabilecek başka sözler bulup çıkarabilir, ama o sözlerde «Emeğin Birliği»nin demokratik devrimi hiç kavrayamadığının kanıtı olmaktan başka bir işe yaramayacaktır. Gerçi «Emeğin Birliği»nin demokratik devrim anlayışı belli bir gelişim içinde şekillenmiştir, bu gelişimin bir nedeni içlerinde çıkan patırdı ise bir diğer nedeni de «Emeğin Birliği»nin bazı meseleleri yeni yeni kavrıyor olmasıdır. Bütün bunlar olurken, ortaya çıkan yeni görüşler için «Emeğin Birliği» hiç bir açıklama gereği duymamıştır. O, her seferin de kendi hatalarını ideolojik mücadele kisvesi altında başkalarına saldırarak gizlemeye çalışmıştır ki bu davranış «Emeğin Birliği»nin en doğal davranışıdır. «Emeğin Birliği» 5. sayısında şunları der:

«*İşçi sınıfının ve yoksul köylülerin demokratik iktidarı* (abç) emperyalizmin ülke üzerindeki tüm hakimiyetine son verecek, işbirlikçi tekelci burjuvaziyi ve gücünü bu sermaye düzeninden alan bütün burjuva tabakaları ve mevcut burjuva iktidarını tümüyle giderecektir.»

Yine «Emeğin Birliği» aynı yazıda «işçi sınıfı ile yoksul köylülerin demokratik iktidarı uğruna mücadelenin zafere ulaşmasıdır. Böylesi bir *sınıfsal ittifak temelinde* (abç) gerçekleştirilecek demokratik iktidardan» bahseder.

9. sayıda «Emeğin Birliği»nin devrim anlayışı gelişmektedir. «İşçi sınıfının ve yoksul köylülerin iktidarı, sadece proletaryanın çıkarlarını değil, fakat bu geniş küçük burjuva yığınların demokratik çıkarlarını da temsil edeceğinden, bu devrim, sosyalizme kesintisiz olarak geçecek fakat sosyalist devrim değil, demokratik devrim olacaktır.» *(Niçin sorusuna, ancak, bilim bir yana konduğu için, «Emeğin Birliği» öyle istediği için cevabından başka bir şey söylenemez.)* Fakat bu kadar süratli gelişme «Emeğin Birliği»nin hoşuna gitmez, geriye döner ve 11. sayısında devrim üzerine inciler döktürür «tabii devrim sözcüğü başka bir anlamda kullanılmayıpta *işçi sınıfı ve yoksul köylünün temel ittifakında gerçekleşecek, bir demokratik devrim* (abç) anlamında kulla-

nılmışsa» der, ve demokratik devrim üzerine «veciz» ifadeler kullanır.

«Emeğin Birliği» devrimin iktidar sorunu olduğunu bir yerlerden duymuş ama, hangi devrimde hangi sınıfların iktidarından bahsedilmesi gerektiğini unutmuştur. Kesintisiz devrimi oldukça iyi kavrayan (!) «Emeğin Birliği»nin beklemeye tahammülü yoktur, acelesi vardır, bu nedenle de nasılsa sonunda sosyalist devrimi gerçekleştirmeyecekmiyiz diyerek iki devrimi bir hamlede (birinin adını diğerinin ittifakını alarak) gerçekleştirme çabasına girişmiştir. Ama işlerin bu kadar seri olabileceğini «göremeyen» Lenin neler önermektedir?

«Demokratik savaşımın koşullarıyla sosyalist savaşımın koşulları niçin aynı değildir? Çünkü bu savaşımların her birinde işçilerin mutlaka başka bağlaşıkları olacaktır. Demokratik savaşım, *işçiler tarafından, burjuvazinin, özellikle küçük burjuvazinin bir kesimiyle birlikte verilir.* (abç-Kurtuluş) Oysa, sosyalist savaşım *işçiler tarafından burjuvazinin tümüne karşı yürütülür.* (abç-Kurtuluş)» (Lenin, Ütopik ve Bilimsel Sosyalizm, S. 41)

«Emeğin Birliği» belki, «ama bizim demokratik devrimimiz faşizme karşı olan sınıf ve tabakaların, en başta küçük burjuvazinin taleplerine cevap verecek, bağımsızlığımızı sağlayacak ve feodal kalıntıları da temizleyecektir» diyebilir. Ama ekim sosyalist devrimi ne yapmıştır? Lenin, ekime sosyalist devrim demektedir çünkü ekimde proletarya, iktidarı, yoksul köylülükle ele geçirmiştir. Ama bu değerlendirme kırda burjuva devriminin sürmesini («sınıf mücadelesinin köylerde henüz gelişmemiş bulunması ölçüsünde») göz ardı etmemektedir ve işte bu anlayışla Lenin, 1918'in yazında, gerçek proletarya devrimi 1918 yazında başladı demektedir. Çünkü 1918 yazında oluşturulan «Yoksul Köylü Komiteleri» kulaklara karşı mücadelede önemli bir rol oynadı. «Bu komiteler proletarya diktatörlüğünün köylerdeki kaleleriydi.» İki devrim arasındaki ilişkiyi (demokratik ve sosyalist) Nisan Tezleri'nde Lenin tartışmaya yer bırakmayacak kadar açık ifade etmektedir.

«Rusya'nın şu andaki durumunda orjinal olan şey, proletaryanın bilinç ve örgütlenme derecesinin yetersizliğinden ötürü iktidarı burjuvaziye vermiş olan devrimin birinci aşamasını, iktidarı proletaryaya ve köylülüğün yoksul katlarına devredecek olan *ikinci aşamasına* geçiştir.» (Lenin, Nisan Tezleri, s. 11)

Bu satırlar, «Emeğin Birliği»nin demokratik devriminin ne menem bir demokratik devrim olduğunu göstermektedir.

Son olarak «Emeğin Birliği»ne bir sözümüz daha var. Bizim «CHP'yi» sosyal demokrat olarak nitelememize karşı çıkmakta ve «CHP»nin kendine sosyal-demok rat dememesini de kanıt olarak göstermektedir. Biz her hangi bir siyasi partiyi değerlendirirken onun söylediklerine değil, sınıfsal muhtevasına ve hangi sınıfların çıkarlarını savunduğuna bakarız. Yöntemimiz bu olmasaydı, daha önce Ecevit'in kendisine sosyalist denmesinden memnun olacağı ifadesine bakıp, CHP'ye sosyalist diyebilirdik. Yine faşist Türkeş ve Partisi kendilerine faşist denmesine şiddetle karşı çıkmaktadır ama biz, onların kendilerini nitelemelerine bakmayız. Biz onların savunduklarına bakarız ve bu nedenlede gerek Türkeş'i gerekse partisini faşist olarak niteleriz. Şimdi soruna böyle bakıp da, Marksizm-Leninizm adına bunca tutarsızlığı yapan «Emeğin Birliği» kendini Marksist-Leninist olarak niteliyor diye, oportünist demeyecek miyiz?

SONUÇ

Yazıya başlarken sosyalistlerin birliğini savunmanın hâlâ önemini muhafaza ettiğini ve bu hedefe yönelik çabaların yine gerekli davranış olduğunu belirttik. Bugün sosyalistlerin ülkede kavramaları gereken halka, parti sorunudur, bütün yaklaşımlar, bu görevi esas alarak, bu mihver etrafında şekillenmelidir. Partileşme sürecinin yaşandığı günümüzde, sosyalist kadroların oluşturulması ve programın hayatın içinden somut analizlere dayalı olarak çıkarılması gerekmektedir.

Sık sık belirttiğimiz gibi bugünün Türkiye'sinin koşulları bir çok olumsuzluğun yanında ,olumlu potansiyelleri de bağrında taşıyan biçimlenmelere sahiptir. Gerek geçmişin olumsuzluklarının aşılmaya çalışılmasına, gerekse yine yeni oluşumların değişik veçheleriyle daha olumlu adımları içinde taşıyabilmesini sağlayacak girişimler, sosyalistlerin yarına umutla bakabilmelerini getirecektir. En geniş anlamıyla bu, sosyalistlerin, kitlelere güveni (kuyrukçuluk değil) ve onlardan öğrenmeyi, bilmelerini gerektirmektedir.

Bilindiği gibi 71 sonrası Türkiye solu, 71'in izleriyle şekillendi, gelişen «ilerleme» çizgisi ve yine gelişen «Maoculuk» 71'e tepkilerin değişik kılıklara bürümesi, ama Marksizm-Leninizm ile pek ilgisi olmayan kılıklara bürünmesi olarak değerlendirilmelidir. Eğer gerçekten sosyalist hareketin sıçratılabilmesi isteniyorsa, geçmişte sosyalizm adına yapılanların tutarlı bir incelemesi ve yine bundan tutarlı siyasi sonuçlar çıkarmayı bilmeyi gerektiriyordu. Bu tür gelişmeler ne «ilerlemeciler» ne de «Maoculuk» da görülebildi. Zaten görülmezdi de. Çünkü sosyalistlerin ülkemizde, bilimi egemen kılmalarını sağlayacak bir gelenekte yoktur. Ayrıca sosyalistler işçi sınıfıyla oldukça bağlantısız bir biçimde sosyalizmle uğraşıyorlardı, doğal olarak bu temel faktörler ışığında ,olaylar «kolay» çözümlerle aşılmaya çalışıldı. İki tarafı da («ilerleme» ve «Maoculuk») şabloncu olarak nitelememiz bir başka yanıyla bu nedenledir.

71 sonrası, bizatihi 71'in neden olduğu gelişmelere sahne oldu. 71'in darbeleri bir kısım insanı ciddi olarak düşündürürken, bir kısmını ise «teslimeyete» sürekledi, ama bu «teslimiyet», «teslim» olmadan ortaya çıktı. Geçmişte, daha sosyalizmin aydınlar düzeyini aşamadığı dönemde, temel neden o günün şekillenmelerinde nasıl temel belirleyici ise, 71 sonrası da aynı temel neden, temel belirleyici olma görevini sürdürdü, ama değişik biçimlenmelerle. İşte bu gelişme sonunda «Maoculuk» hızla boy gösterdi. Ama gerek PDA'nın taşıdığı olumsuzluklar, gerekse «Maoculuğun» ülke ve dünya gerçeğine ters düşen tutarsızlıkları ,bu eğilimin sosyal pratik

arenasında, çabuk çökmesini getirdi. Yine bu arada geçmişi aşamayan kafaların ortaya serdiği olguların perişanlığı ortada. «İlerlemeciler» ise gerek SBKP'ye «yakın» olmanın gerekse «DİSK»in başına çöreklenmiş olanlara «yakın» olmanın «olumluluğunu» içlerinde taşıyorlardı. Onların «olumluluk» hanesine yazılan 71'in getirdiği darbeler ve «Maocuların» olumsuzluğu da işin cabasıdır. Ama gelinen yer ortada. Bütün bu gelişmeler içinde olumluluk olarak sıraladığımız adımları, Kurtuluş gücü yettiğince hayata geçirmeye çalıştı.

71 sonrası ortaya çıkan parçalar, kendi içinde parçacıklara bölündü, (bazıları piyasaya çıktı, bazıları da «zulada» yatıyor), ve şimdi kim ne derse desin sosyalist kadrolar ve sosyalizme sempati duyan insanlar belli bir çıkmazla karşı karşıya. Soru: bu durum nasıl aşılabilir? «Basit» cevapları, görüldüğü gibi hayat aynı basitlikle ters yüz ediyor. O zaman ,kendini sosyalist olarak niteleyen insanların daha çok düşünüp atacakları adımları iyi hesaplamaları gerekiyor.

Durumun aşılabilmesi için, lafta Marksizm-Leninizmin rehber alınması yetmemektedir. İdeolojik mücadele yine ağırlıklı bir görev olarak karşımızda durmakta ama incir çekirdeğini doldurmaz sorular üzerinde kafa patlatmak yerine, somut sorunlar üzerinde, somut öneriler daha da önem kazanıyor. Üstelik gelişen faşizm tehlikesi, sosyalistlerin rehavet içinde, meseleleri ele almalarına izin vermiyor. Bugünlerde sosyalistler birbirilerini daha da fazla dinlemek zorundadırlar, bu da ideolojik mücadelenin daha bir ciddiyetle ele alınmasını gerektiriyor. Faşizme karşı mücadele için değişik siyasetlerin oluşturabilecekleri platformlar, sağlayacakları diyalog ölçüsünde geleceğe daha olumlu açılımları sağlayabilecektir. Çünkü bu gün kimse kimseyi dinlememekte var olan diyaloglar da, olumsuz oluşumlarla bezenmiş bir durumdadır. Ama unutulmamalıdır ki bugünkü olumsuzluğu, olumluluğa çevirebilmek sosyalistlerin kendi ellerindedir. Bu olumluluğa yönelik adımları kendini sosyalist olarak niteleyenlerin itmesi, bu tutumun

işçi sınıfının ve yoksul halklarımızın çıkarlarıyla ne kadar bağdaşmaz olduğunun göstergesi olacaktır.

Bugün sosyalistler bütün sorunlara bu perspektiften bakmak zorundadırlar. Ancak böyle bir perspektif sosyalist kadrolara ve sosyalizm sempatizanlarına umut, sosyalizm düşmanlarına korku verecektir. Bu yolda söylenecek tek söz vardır:

SOSYALİSTLER GÖREV BAŞINA.

KURTULUŞ

Önemli Bir Açıklama

Kurtuluş Sosyalist Dergi'nin 27. sayısında «*Faşist Saldırıları Ancak Sosyalistler Engelleyebilirler*» başlıklı yazıda şöyle bir paragraf yer almıştır:

«Kürdistan'daki sömürgeci baskı ve zulüm **ise görülmemiş** boyutlara ulaştı. Ülkemiz **oligarşisinin komşu** egemen sınıfları ile yaptığı **anlaşma sonucu Türkiye** Kürdistanı'nda yüzlerce Irak **Kürdü katledildi. Yüzlercesi** gerici Kürtlerin **elinde esir bulunmakta ve özgürlükçü** demokrasinin şampiyonu **olan Ecevit Hükümeti** ülkesinin toprakları üzerinde **olan bu olaylarda gerici** Kürtlere yardım etmekte.»

Bu paragrafta anlatılanlar, Kurtuluş'un daha **önceki** tesbitleriyle tümüyle çelişmektedir. Kurtuluş **Sosyalist** Dergi'nin 26. sayısında ve Kurtuluş Gazetesi'nin **34.** sayısında, yukarıdaki paragrafa konu olan «Geçici Komite» ve Kürdistan Yurtsever Birliği konusunda ve bu iki örgütlenmenin kendi aralarındaki mücadeleyle ilgili görüşlerimiz açıkça belirtilmiştir. «Gerici Kürtler» kavramı yanlıştır. (Kürtlerden hiç gerici çıkmaz anlamında değil.) Çünkü bu görüşümüzden temelde farklı olan bir durumu ifade etmektedir. Ayrıca bu «gerici Kürtlere» Ecevit'in de yardımcı olduğu ve «ülkesinin toprakları üzerinde»ki bu olaylara ses çıkarmadığı iddiaları şüpheyle karşılanması gereken iddialardır. «Ecevit'in ülkesi» üzerinde değil, Kürdistan'ın bir yerinde bu çatışma olmuştur. Bu kavramın kullanılmış olması, Kurtuluş'un ulusal sorundaki samimiyetine ve tutarlılığına gölge düşüremez. Sadece bir dikkatsizlik sonucu olarak bu kavram («Ecevit'in ülkesi») kullanılmıştır. (Hakkari olayları ile ilgili görüşlerimizi ayrıca «GÜNEY KÜRDİSTAN'DAKİ DİRENİŞ VE HAKKARİ OLAYLARI ÜZERİNE» adlı yazımızda bir daha açıklıyoruz.)

KURTULUŞ

Güney Kürdistan'daki Direniş ve Hakkari Olayları Üzerine

Güney Kürdistan'daki ulusal hareket içinde yer alan bazı örgütlerin arasında meydana gelen çatışmalar ve bunun Hakkari'ye sıçraması sonucunda ortaya çıkan gelişmeler üzerine yoğunlaşan tartışmalar halen sürmektedir. Özellikle çatışma günlerinde hem sömürgeci - oligarşinin ve onun sözcüsü durumundaki yayın organlarının tavrı, hem de «devrimci» geçinen çevrelerin tavrı unutulmadı. İç ve dış bir çok sömürü mihraklarıyla ve bunların çıkarlarının bekçisi gizli örgütlerle yakın ilişkisi olan Hürriyet Gazetesi, halen olayın peşini bırakmış değil. Son günlerde meydana gelen olaylar, bu gazete aracılığıyla sürekli Güney Kürdistan'daki örgütlere ve bu örgütlerin Türkiye'deki faaliyetlerine bağlanmak istenmektedir.

Hürriyet Gazetesi'nin bu politikası, sömürgeci-oligarşinin çıkarlarını genelde yansıtması yanında bir yanıyla da Türkiye Kürdistan'ında faşist örgüt ve saldırılara, onların emekçi kitlelerin birliğini bozucu her tavrına (Alevi-Sünni, Türk-Kürt, Kürt-Arap vb. çelişkilerden yararlanmaları) karşı verilmekte olan mücadeleyi ve bölgede gittikçe yaygınlaşan ulusal ve sınıfsal tepkileri bastırmaya yöneliktir. Sömürgeci-oligarşinin mevcut iktidarını «Kürtçülerin» faaliyetleri konusunda uyaran ve bunların önlenmesini isteyen Hürriyet Gazetesi, tam sorunun bu noktasında, faşistlerin dört elle sarılacağı çözümler önermektedir. Hakkari olaylarından sonra Hakkari'de ve Kahraman Maraş'ta yapılan tatbikatlar ve bunların kamuoyuna yansıması ilginç olmuş-

tur. Hürriyet Gazetesi'nin yazdıkları, sömürgeci-oligarşiyi epey rahatsız (!) etmiş olacak ki, Kanatlı-78 tatbikatıyla Kürt halkına gözdağı vermek durumunda kalmıştır.

Sömürgeci-oligarşinin bunalım dönemlerinde emekçi kitlelerin dikkatini ağırlıkla Kürt sorunu üzerinde (arasıra da Kıbrıs sorunu alevlendirilir) toplamaya çalıştığı bilinmektedir. Hürriyet Gazetesi başta olmak üzere, iktidarın ve muhalefet partilerinin bölücülük demagojisine sarılmaları ve hatta bu tehlikeyi birbirlerini eleştirirken (!) kullanmaları, özünde aynı sınıfsal çıkarları savunmaya yöneliktir. Bu da başta emperyalist güçler olmak üzere, tekelci burjuvazi ve büyük toprak sahiplerinin çıkarlarıdır.

1975 yılında Irak Kürdistanı'ndaki Kürt direnişinin yenilgisi üzerine ortaya çıkan durumu gözlediğimizde şunları görüyoruz:

Birincisi, uzun bir tarihi dönemdir. Kürt ulusal hareketlerinde önderlik konumunda bir örgütlenme olan Kürdistan Demokrat Partisi, 1976 yılının Ağustos ayında bir konferans düzenleyerek, geçmiş mücadeleyi gözden geçirir ve özeleştiri yaparak, yeniden mücadeleyi omuzlamak amacıyla yola çıkar. «Geçici Komite» adıyla faaliyetlerini yoğunlaştırır.

İkincisi, 1975 yenilgisinin ardından ortaya çıkan bazı örgütler (veya bir kısmı geçmişte varolanlar) biraraya gelerek yeni bir örgütlenme yaratırlar. Kürdistan Yurtsever Birliği (Yekiti Niştimanı Kürdistan) adlı bu örgütlenme de, Güney Kürdistan'daki ulusal hareketi yönlendirme iddiasındadır.

«Geçici Komite» ve KYB arasında zaman zaman bizim burjuva basınımıza da yansıyan çatışmalar olur.

1975 yenilgisinin ardından Irak'taki sömürgeci - Baas Cuntası, bir yandan kuşa çevrilmiş özerklik anlaşmasına yine sözde sahip çıkarken, diğer yandan da yeni bir silahlı direnişi engellemek üzere çok yönlü tedbirler almaya başlar.

Sınır boyunca (Türkiye, İran ve Irak «sınırı») geniş bir araziyi boşaltarak buraları askeri karakollarla

döşemek isteyen Baas Cuntası, üçyüz bini aşkın Kürt köylüsünü Irak'ın güneyine göçe zorladı. Bunların yerine Arapları yerleştirmek doğrultusunda adımlar attı. Su yolları değiştirilmek istendi. Ormanlar yakıldı. Kısacası sömürgeci-Baas, iktidarını tehdit eden en büyük tehlike olan Kürt ulusal direnişinin bir daha lafının edilmesini istemiyordu. Ve böyle bir ortamı oluşturmak için ne gerekiyorsa ardına koymadı.

Baas'ın bu politikası, Kürt halk kitleleri arasında yeni ve yaygın bir huzursuzluğa yol açtı. Evlerinden, topraklarından kopmak istemeyenler, güneye gitmemek için dağlara çıktı. Direnenlerin sayısı hızla çoğaldı. Zaten 1975 sonrasında, silahlarını teslim etmeyen ve dağlarda saklanan Peşmergeler de vardı.

KDP hareketi, «Geçici Komite» adıyla yeniden toparlandıktan sonra bu dağınık ve kendiliğinden direnişi örgütlemeye başladı. Özellikle Behdinan bölgesinde kısa sürede etkinlik kurdu.

Kürdistan Yurtsever Birliği de, bu kendiliğinden direnişe sahip çıkmaya çalıştı. Bu örgütlenme de Güney Kürdistan'ın Soran bölgesinde bir güç olmaya başladı. Ayrıca her iki örgütlenme de Kürdistan'ın diğer parçalarıyla ilişkilere girdiler. Bu ilişkileri ağırlıkla Irak Kürdistanı'ndaki mücadeleye destek olma doğrultusunda kullanmaya çalıştılar.

Her iki örgütlenme, birbirlerini hainlikle, emperyalizm ve sömürgeci güçlerin ajanı olmakla suçlamalarına rağmen, kendi aralarında ittifak görüşmesi de yapmışlar, ancak bu görüşmeden herhangi bir sonuç alamamışlardır.

Hakkari'ye sıçrayan son olaylar, Kürdistan Yurtsever Birliği'ne bağlı bin kişilik bir gücün Behdinan bölgesine giderken yolda üç bin kişilik «Geçici Komite»-ye bağlı güçlerle yaptığı çatışma üzerine meydana gelmiştir. Kürdistan Yurtsever Birliği'ne bağlı güçler, çatışmada ağır bir yenilgiye uğramış, bu gücün bir kısmı üslerine dönmeyi başarırken, bir kısmı da Irak ordusuna esir düşmüşler veya onlar tarafından yok edilmişlerdir. Ayrıca çatışmada ölenlerin dışında 250 kişilik

bir güçte, «Geçici Komite» tarafından ele geçirilmiştir. Bu kişilerin arasında, Kürdistan Yurtsever Birliği ve bu Birliği oluşturan örgütlerin yöneticileri de vardır.

Hakkari olayları üzerine görüşlerini ilk ortaya koyan siyasi hareketlerden birisi *Kurtuluş* olmuştur. (Bakınız: Kurtuluş Gazetesi, Sayı 34) Bu olaylarla ilgili olarak ayrıca «Rızgari» bir broşür ('Geçici Komite', 'Ulusal Birlik' ve Şemdinli Çıkartması başlığıyla) ve bir özel sayı yayınladı. «Özgürlük Yolu» ise, Roja Welat adlı yayın organında «Eli Eskeri ve Tüm Arkadaşlarını Serbest Bırakın» başlığı altında görüşlerini ortaya koydu. «Şıvancılar»ın çıkardığı Devrimci Demokrat Gençlik adlı dergi de «Hakkari Olaylarının Ardındaki Gerçek» adlı yazısıyla olayları nasıl değerlendirdiğini açıkladı.

Ayrıca hemen hemen tüm siyasi hareketler olayla ilgili kısa da olsa görüş ileri sürdüler.

Çatışmanın tarafları olan «Geçici Komite» ve KYB de olayların meydana gelişi konusunda düşüncelerini belirttiler ve birbirlerini şiddetle suçlama yarışına girdiler.

Bütün bu görüş ve tavırlar üzerinde kısaca durmadan önce Kurtuluş'un bu soruna ilişkin tesbitlerini ve bu iki örgütlenmeyle ilgili görüşlerimizi bir daha tekrarlamak istiyoruz :

Güney Kürdistan'da verilen mücadele, bugün ulusal bir harekettir ve ilerici demokratik muhtevalıdır. Bu hareketin başını çeken «Geçici Komite» ve KYB adlı örgütlenmelerin ikisi de sosyalizme sahip çıkar görünmelerine rağmen, sosyalist tipte örgütlenmeler değildir. Her iki örgütlenmenin tabanında küçümsenmeyecek kadar sosyalist bir potansiyel olmasına rağmen, içlerinde değişik eğilimde güçlerin de bulunması ve özellikle de milliyetçi ve yurtsever eğilimleri ağır basan bu güçlerin etkinliğinin yönlendirici fonksiyona sahip olarak gündemde olması, bu örgütlenmeleri cephe örgütlenmelerine benzetmektedir. Biri kendine «parti», diğeri ise «birlik» adını vermesine rağmen, sosyalistinden burjuva milliyetçisine kadar, ulusal kurtuluş ta-

lepleri çakışan güçleri biraraya getiren «örgütlenmeler» olsa olsa cephe örgütlenmesi olabilir. Bir parti içinde burjuva milliyetçileriyle sosyalist güçler birlikte örgütleniyor ve mücadele veriyorsa, o parti, gerçek anlamda Leninist örgütlenme olamaz.

Hem «Geçici Komite», hem de KYB, mücadeleleri için Güney Kürdistan'ı kendilerine temel almıştır. Ulaşmak istedikleri hedef birbiriyle çakışmaktadır. Her iki örgütlenme de, «Irak için demokrasi», «Güney Kürdistan için Özerklik» talepleriyle ortaya çıkmıştır. İkisi de sömürgeci-Baas iktidarına karşı mücadele etmektedir. Ayrıca KYB, Irak'ta Baas iktidarına karşı olan Irak Yurtsever Cephesi'ne de üyedir. «Geçici Komite» de, Baas'a karşı olan Arap güçleriyle ilişkiler kurmaya çalışmaktadır.

«Geçici Komite»nin, KDP'nin eski ilişkileriyle (ki bu ilişkilerin içinde aşiretlerle, bazı feodal çevrelerle olan ilişkiler de vardır.) bağlarını ne ölçüde kopardığı sorunu, karanlık bir sorundur. Bu konudaki şüpheleri «Geçici Komite»nin giderebilecek bir yapıda olduğunu zannetmiyoruz. KYB'nin de Suriye gibi (ki bu ülkede Kürdistan'ın bir parçasını sömürgeleştirmiştir) ülkelerle ilişkisi kuşku götürmektedir. Ayrıca dünyadaki sosyalist ülke ve çevrelerin (başta Sovyetler Birliği olmak üzere) ağırlıkla Irak ve Suriye Komünist Partilerini desteklediği bilinmektedir. Her iki parti de, bu ülkelerdeki iktidarlar üzerinde sınırlı da olsa belli bir etkinliğe sahiptir. Irak Komünist Partisi, Irak'taki iktidarın bir ortağıdır.

Bizce bu örgütlenmeler, yurtseverlerin başını çektiği örgütlenmelerdir ve bunların arasındaki çatışmada taraf olmamız sözkonusu olamaz. Birinin daha tutarlı olması, tavrımızı özünde değiştirmez. Bu anlamda biz, onların kendi aralarında çatışmalarını değil, sömürgeci-Baas iktidarına karşı birlik olmalarını ve böylelikle Kürt halkını ve bu halkın dostlarını gerçekten sevindirmelerini, sömürgeciler ve Kürdistan'daki işbirlikçilerinin yüreğine korku salmalarını istiyoruz. En genel hatlarıyla *Kurtuluş*, bu örgütlenmeler ve müca-

deleleri hakkında yukarıda belirttiğimiz düşüncelere sahiptir. Yine *Kurtuluş* bu örgütlenmelerin Kürdistan halkını gerçek anlamda kurtuluşa götüreceklerine inanmamaktadır. Böyle örgütlenmeler değil, gerçekten devrimci bir önderlik, Kürdistan'ın emekçi sınıf ve tabakalarını ulusal ve sınıfsal kurtuluşa götürebilir. (Irak Kürdistanı'ndaki ulusal hareketler ve bunların genel değerlendirmesi üzerine görüşlerimizi ayrıca Kurtuluş Sosyalist Dergi'nin 26. ve 27. sayılarında açıklamıştık.)

Hakkari olaylarının ardından, «Geçici Komite» imzalı bildiriler dağıtıldı. «Geçici Komite» ve onun hareketini destekleyenler, olaylar üzerine görüşlerini «Xebat Jıbo Rızgariya Kürdistan» başlıklı broşürde daha genişçe açıkladılar.

Bu broşürde olaylarla ilgili tesbitlerin yanında KYB'nin emperyalizmin ve sömürgecilerinin hizmetinde olduğunu kanıtlamak üzere bazı «belgeler» de yayınlanmış. Bunlardan birisi de, KYB'nin Genel Sekreteri olan Celal Talabani'nin Kürdistan Halkçı Devrim Partisi'ne yazdığı mektuptur.

Broşür incelendiği zaman, «Geçici Komite» ve onun mücadelelerini savunanların, KYB ile ilgili iddialarını inandırıcı olarak değerlendirmenin mümkün olmadığı görülmektedir.

Broşürde yayınlanan Celal Talabani'nin mektubu (doğru olduğuna inanıyoruz), KYB hareketinin hainliğini belgelemiyor. Tam tersine bu hareketin Baas iktidarına karşı mücadele ettiğini ortaya koyuyor. «Geçici Komite»nin eleştiri konusu yapabileceği şu cümleler olabilir ancak:

«... *Biz Behdinan bölgesini 'Geçici Komite'nin kalıntılarından temizlemek ve buraya kendi kahraman partizan birliklerimizi yerleştirmek amacıyla, Kürdistan'ın bu önemli bölgesine ilkbaharda silahlı kuvvet göndermek niyetindeyiz*» (Bu satırların altını broşürü yazanlar çizmiş). (Celal-El-Talabani'nin mektubundan, Xebat Jıbo Rızgariya Kürdistan broşürü)

Bu satırları, KYB'nin «Geçici Komite» ye karşı olan düşmanlığını sergilediği için mahkum etmenin ötesinde, KYB'nin ajanlığını belgeleyecek tek bir kelimeyi bile mektupta yazılanlarda görmek mümkün değil.

Zaten broşürde bu iddiaların doğrultusunda yazılanlar bile sorunun «Geçici Komite» açısından haklılığını kanıtlamıyor. Örneğin çatışmanın nedenleri şunlara bağlanıyor:

«... Herşeyden önce bu nedenlerden biri, Celaliler grubunun KDP'mize olan kara ve stratejik kinleridir. Bu nedenlerden biri de Talabani'nin bizzat yakalanmış olduğu büyüklük deliliğidir. Çünkü kara tarihine rağmen kendinin Kürt halkının... Hayır hayır kendisine bir ders daha veren ve tüm Kürt ulusunun yegane lideri olduğu savına inanmakta ve bu ilke üzerinde çalışıp yürümektedir. Nedenlerden biri de kendilerini bir hayli zaman avutmuş olan uluslararası çelişik oyunların yollarını şaşırtmasıdır.» (a.g. broşür)

Gerçi broşürde, SAVAK'la KYB'nin ilişkileri konusunda bazı iddialar yer almaktadır ama, şu satırlarda yazılanlardan sonra bu iddiaların doğruluğu, gerçekten kuşku götürmektedir :

«Aynı zamanda kanları akıtmamak, halkımızın zaten çok olan problemlerini artırmamak amacıyla Partimiz, iki «Geçici Komite» üyesinin imzasını taşıyan 25 Mayıs 1978 tarihli bir mektup göndererek şu isteği dile getirdi: «Faşist düzen kuvvetlerinin bizi sürekli olarak önden vurdukları bir sırada sizin de gelip karargahlarımızı arkadan vurmanız, Kürt halkının çıkarına uygun düşmez. Sizleri geçmişin sayfasını dürmeye ve aramızdaki anlaşmazlıklara en başarılı çözüm yolları yaratmak ümidiyle bir araya gelip görüşmeye çağırıyoruz».

«Onlar o zaman Doléxorbini'deydiler. Mektubu götürenlerde henüz sağdır. Fakat asi grup, bu olumlu girişimi cevaplamayı dahi reddederler. Bunun zayıflık, veya korku ürünü olduğunu sandılar.» (a.g. broşür)

Karşı-devrimci, sömürgecilerin hizmetinde bir örgütlenme ise KYB, onlara bu teklifin yapılmaması ve

ne pahasına olursa olsun çarpışmayı kabullenmek gerekirdi. Oysa «Geçici Komite» onlara gönderdiği mektupta, aralarındaki anlaşmazlıkları çözümlemek için görüşme teklifinde bulunmuştur.

KYB ile Baas yöneticileri arasında yapılan görüşme de, broşürde yer almış. Broşür, bu görüşmeyi KYB'nin durumunu ve Baas'la ilişkileri olduğu şeklindeki iddiaları kanıtlamak üzere yayınlamış. Baas yöneticileri ile KYB yöneticilerinin bir görüşme yaptıkları doğrudur. KYB, bu görüşmeye ilişkin şu açıklamayı yapmıştır :

«Irak Kürdistanı'ndaki KYB liderliği, Sedat'ın Kudüs'e yaptığı teslimiyetçi ziyaretten sonra, Arap kurtuluş hareketleri ve Filistin halkının devrimci mücadelesi ile (Kürt halkının kurtuluş mücadelesinin bu önde gelen dostlarıyla) dayanışma ilkelerimize uygun olarak, Irak hükümetiyle görüşmeleri başlatmak için harekete geçti.»

«Biz, Irak'ta Kürt sorununun sağlam ve temelli bir çözümüne ulaşmak, Irak'ın geniş imkanlarını emperyalizme ve siyonizme karşı, Arap kurtuluş hareketlerinin yararına seferber etmek ve Sedat'ın sağcı, teslimiyetçi politikasını engellemek için Irak hükümetiyle bu diyaloğu başlattık.»

Açıklama da KYB liderlerinden Ali Askeri ve bir heyetin Kasım 1977 yılında Bağdat'ı ziyaret ettiği ve Irak hükümetine bir takım önerilerde bulunduğu da yer almaktadır. Bu öneriler, açıklamaya göre şunlardır :

«1 — Eğer Irak, Sedat'ın teslimiyetçi hareketlerine engel olmak için ilerici Arap devletleriyle -Cezayir, Libya, Güney Yemen, Suriye ile ve Filistin devrimi ile- işbirliği yaparsa ve silahlı kuvvetlerini Doğu Cephesine gönderirse, KYB'nin devrimci partizanları da askeri operasyonlara son vermeye hazırdırlar.

«2 — 11 Mart 1970 Antlaşmasına tümüyle uyulmalıdır. Böylece Kürdistan için gerçek bir otonomi garanti edilmelidir.

«3 — KYB'de dahil olmak üzere, Irak'taki tüm siyasi parti ve organizasyonlara özgürlük tanınmalıdır.

«4 — Irak'taki tüm siyasi tutuklu ve mahkumlar serbest bırakılmalıdır.

«5 — Güney Irak'a sürgün edilmiş olan tüm Kürtlerin kendi evlerine ve köylerine dönmelerine izin verilmelidir.

«6 — Irak'ın Türkiye ve İran'la olan sınırları boyunca «güvenlik bölgesi» diye adlandırılan 20 kilometre enindeki kuşağın bu durumuna son verilmeli ve buralardan sürgün edilmiş Kürt köylülerinin tekrardan gelip yerleşmelerine izin verilmelidir.

«7 — Bu anlaşma hükümleri yerine getirilinceye kadar KYB'ne bağlı partizan birlikleri, Irak sınırlarını korumak için, sınır muhafızı olarak kalmalıdır.»

Ancak, yine açıklamada belirtildiğine göre, Irak hükümeti bu önerileri kabul etmemiş. «Geçici Komite» bu görüşmeyi KYB'nin hainliğini belgelemek için öne süreceğine, KYB'nin bu görüşmeyle, ne kadar tutarsız olduğunu kanıtlamak üzere değerlendirseydi, kanımızca daha doğru davranmış olacaktı. Bizce bu görüşme ve KYB'nin açıklaması, KYB'nin ne tür bir örgütlenme olduğu konusundaki tesbitlerimizi bir daha doğrulamaktadır.

KYB ise, olaylar üzerine değişik yollarla görüşlerini ortaya koymaya çalıştı. Ayrıca, çatışma sonucu, «Geçici Komite»nin eline esir düşen 250 kişinin de serbest bırakılmasını sağlamak üzere birçok yerlere resmi çağrılar yaptı.

KYB'nin, güçlerini Behdinan bölgesine ulaşmak üzere Hakkari'den geçirirken, bazı noktalarda içine düştüğü yanılgılar sonucu, ağır bir yenilgiye uğradığı gerçeği açıkça görülmektedir. CHP iktidarının niteliğinin yanlış değerlendirilmesi ve Türk ordusunun bölgedeki konumunun kavranılmaması, ayrıca kendileriyle ilişki kurulan bazı güçlerin KYB'ne yanlış bilgiler vermesi ve bunların kendi güçlerini abartmaları, vb. etkenlerin tümü bir araya gelince, yenilgi kaçınılmaz hale gelmiştir.

KYB ve «Geçici Komite»ye bağlı güçler, Hakkari'de çatışırken Türk ordusuna bağlı askeri birlikler müdahale etmemiş, sadece olayları izlemekle yetinmişlerdir. Zaten bu iki örgütlenmeye bağlı güçler de kendi merkezlerinden, Türk ordusuyla mümkün olduğu kadar çatışmama emrini almışlardır.

Sömürgeci-oligarşinin bu tavrı bugünkü somut koşullarda çıkarlarına daha uygun düşmektedir. Bu örgütlenmelerle kapışması ve böylelikle Türkiye Kürdistanı'nda silahlı eylemlerin geliştirilmesi, sömürgeci-oligarşinin hiç istemediği bir durumdur. Bölgedeki etkinliğini sarsacak olaylardan mümkün olduğu kadar uzak durmaya çalışan sömürgeci-oligarşi, böylelikle kullanabileceği silahlar ele geçirmektedir. Hem Kürt direnişi bu tür çatışmalarla kendi içinde zayıf düşmekte; hemde Türkiye Kürdistanı'ndaki emekçi sınıf ve tabakalar arasında umutsuzluk ve yılgınlık tohumlarını ekmek üzere bu çatışmaların propagandası yapılmaktadır. (Hürriyet gazetesinin yayını bir de bu açıdan değerlendirilmelidir.)

KYB yöneticileri, 250 kişinin hayatlarının korunması ve serbest bırakılması için Türk hükümetine de başvurmuştur. Başbakan Ecevit'e yazılan mektup basına da yansımıştır.

KYB'nin Başbakan Ecevit'e yolladığı mektup, bu örgütlenmenin sorunlara yaklaşımındaki tutarsızlığının en açık belgesidir. Azılı bir Kürt düşmanı olan ve «halklar» lafını duyunca cin çarpmışa dönen bir kişiden, sömürgeci bir partinin başkanı ve Kürdistan'ın bir parçasını sömüren sömürgeci-oligarşinin en has adamlarından biri olan bu kişiden, böyle bir talepte bulunmakla KYB hangi akla hizmet etmektedir? Türk hükümetinin, eline geçse kanlarını içmekten çekinmeyeceği peşmergeleri «Geçici Komite»nin bırakması için ağırlığını koyabileceğini düşünmek kadar saflık olabilir mi?

Kısacası Hakkari olayları ve bu olaylarla ilgili «Geçici Komite» ve KYB'nin iddiaları, öne sürdükleri görüş ve tavırlar; her ikisinin de ne kadar «sosyalist» olduğunu gözler önüne sermektedir. Olaylar, sömürgeci

güçleri sevinçten dört köşe yapmıştır. Bu durumu hem «Geçici Komite»nin, hem de KYB'nin kısa sürede görebilecekleri ve çatışmalardan kaçınarak güçlerini sömürgecilere karşı birleştirebileceklerini pek zannetmiyoruz. Bu yönde gelişmelerin olduğuna ilişkin bizleri umutlandıracak belirtileri göremiyoruz. Ama bu umutsuzluğa rağmen, biz bir an dahi olsa, bu örgütlenmeleri uyarma ve yanlış tavırlarını teşhir etme görevimizi ihmal etmeyeceğiz. Bu konuda kararlıyız.

Değişik siyasetlerin Hakkari olayları üzerinde birşeyler söylemeye çalıştıklarını vurgulamıştık. Bunların çoğu, bu çatışmada taraf olarak görünmektedir. Sadece «Özgürlük Yolu» ve «Rızgari» soruna özünde olumlu biçimde yaklaşmaktadır.

KYB'ni destekleyen ve Hakkari olayları konusunda «Geçici Komite»yi suçlayanların başında «Devrimci Demokrat Gençlik» dergisi gelmektedir. Bu dergiye göre; «Geçici Komite» içinde burjuva ve feodal güçler, aşiret reisleri örgütlenmiştir. «1975 yenilgisinden beri artık bir türlü halkı kendilerine inandıramayan ve Irak Kürdistan'ında kitleler arasında örgütlenemeyen «Geçici Komite» yöneticilerine her türlü maddi yardım (silah, para v.s.) da İran kanalıyla yapılmaktadır. Bu yardımların ve insanların ulaşmasına ve «Geçici Komite»nin istediği alanda serbestçe hareket olanağı kazanabilmesine bütün sömürgeci devletler açıktan olanak tanımaktadır. Kuşkusuz tüm bunlar emperyalizmin onayıyla olmaktadır.»

Yine «Devrimci Demokrat Gençlik»e göre KYB; «anti-emperyalist, anti-sömürgeci ve anti-feodal temeller üzerinde inşa edilmiş olan bir cephe»dir. (Devrimci Demokrat Gençlik Dergisi, sayı 5-6)

Sovyet şabloncusu bütün gruplar da (TKP, TİP, vb.) «Devrimci Demokrat Gençlik»le aynı tesbitleri yapmaktadır. (Zaten «Devrimci Demokrat Gençlik»in kendisi de ateşli bir «Sovyetçi»dir.) Ama bu grupların hepsi, Irak Kürdistanı'nda Baas iktidarına (aynı zamanda Irak Komünist Partisi'nin de ortağı olduğu iktidara) karşı bir mücadele sürdüren KYB'yi uluslararası planda

kimlerin desteklediğini açıklamak durumundadırlar. (Örneğin; Sovyetler Birliği'nin IKP'ni desteklediğini bilmeyen yoktur. Yani KYB hareketi Sovyetler Birliği tarafından desteklenmemektedir.) Ayrıca Suriye'nin KYB'ye gösterdiği kolaylıkları da bu grupların nasıl yorumlayacakları bizim için merak konusudur. «Devrimci Demokrat Gençlik», KYB'nin Başbakan Ecevit'e yolladığı mektubu da yayınlayarak bu konudaki görüşlerini de yazsa, doğrusu çok sevineceğiz!

«Devrimci Demokrat Gençlik» ve diğer Sovyet yanlısı grupların tavrı, bizce Kürt halkının çıkarlarını tutarlı olarak savunmaya yönelik değildir. Bu iki örgütlenme arasındaki çatışmayı körükleyici ve taraf tutucu tavırlarından vazgeçmedikleri sürece, Güney Kürdistan halkının birliğine ve bu birliğin sömürgeci-Baas iktidarına darbeler vurmasına yardımcı olamazlar.

Güney Kürdistan'daki direniş, bugün önemli bir yol ayrımındadır. «Geçici Komite» esir aldığı 250 kişilik KYB taraftarı hakkında karar verirken, bu tarihi dönemin sorumluluğunu gözönünde bulundurmalıdır.

Ya 250 kişi öldürülecek ve «Geçici Komite» ile KYB arasındaki düşmanlık en uzlaşmaz noktalara sıçrayarak, tüm Kürdistan'da ve sömürgeci ülkelerdeki ilerici, yurtsever ve devrimci güçler arasında yeni bir çelişki yaratılacaktır; ya da bu insanlar serbest bırakılarak, KYB ile «anlaşmazlıkların çözümü doğrultusunda adımlar atılacaktır.» Ki böyle bir tavrın Kürt halkını ve bu halkın düşmanlarını ne ölçüde etkiliyeceği ortadadır. Sömürgeciler ve Kürdistan'daki uşaklarının 250 kişinin yok edilmesine alkış tutmayacağını hiç kimse öne süremez.

KURTULUŞ

Kâr Sorunu Üzerine

Bu sayıda Peking Review'den iki çeviriyi sayfalarımızda bulacaksınız. Bu çevirileri yayınlamamızın nedeni, geçen sayımızda yayınladığımız «Moral Yüreklendirmenin Maddi Ödülle Bütünleştirilmesi» başlıklı yazıyı yayınlarken belirttiğimiz gibi, «Dörtlü Çete»nin tasfiyesinden sonra Çin'de ortaya çıkan politika değişikliğini yansıtmasıdır.

Sosyalist yapının yüksek hızdaki gelişimini garanti etmek ve Çin'i en kısa zamanda güçlü modern bir sosyalist ülke haline getirmek için, sosyalist girişimler kâr getirmeli ve devlete giderek çoğalan ölçülerde (miktarda) fon sağlamalıdır. Bu durum oldukça açıktır, ama *«dörtlü çete»* büyük bir kötü niyetle kargaşalık yarattı. Sosyalist ekonomiyi sarsma (bozma) amaçlarına ulaşmak için, çete üyeleri, sosyalist girişimlerden elde edilen kârı, kapitalist sistemde elde edilen kâra, kasten eşit saydılar. Ve sosyalist girişimlerle kazanılacak olan, akla uygun kârları, revizyonist iş yapma yolu olarak karaladılar. Bu tip yanlış yönlendirici nitelikteki tartışmalar bir kez yayılıp yaygınlaşınca, ulusal ekonomimizin büyümesini ciddi olarak engellediler.

İKİ AYRI ÇEŞİT KÂR

Sosyalist girişimler yoluyla elde edilen kârlar, kapitalist sistem içinde elde edilen kârlardan öz olarak farklılık gösterir. Yıllar süren bilimsel araştırma ve incelemeler sonunda, Marx eksiksiz kanıtlarla, kapitalist kârın, artı-değerin sadece bir aktarımı olduğunu kanıt-

lamıştır. Böyle bir kâr, üretim araçlarının kapitalist mülkiyet biçimine dayanır ve onun önkoşulu da işçilerin kapitalistler tarafından sömürülmesidir. Bu nedenle de sınıf antagonizmasını içinde taşır. Sosyalist devrimin zaferi, üretim araçlarının kapitalist mülkiyet biçimini olduğu kadar, artı-değer ve kapitalist kârı da ortadan kaldırmıştır.

Sosyalist üretim biçimi temel alınarak, artı-emeğin, artı-değerin ve kapitalist kârın kapitalist biçimini yok ettik. Ama bu demek değildir ki, ve şöyle anlaşılmamalıdır ki, üretim süreci içinde işçiler tarafından sağlanan artı-emeği de aynı zamanda yok edeceğiz. «Genel olarak artı-emek, belirli gereksinimlerin üzerinde ve ötesinde harcanmış emek olarak her zaman kalmalıdır» dediğinde, Marx bu görüşü açık seçik olarak ifade etmişti (Kapital). «Emeğin varlığını sürdürme giderlerinin üzerinde ve ötesinde, emeğin ürünün bir artığı ve bir toplumsal üretimin biçimlenişi ve yaygınlaşması ve artıktan bir fon ayırmak, işte bütün bunlar, tüm toplumsal, siyasal ussal (entellektüel) ilerlemenin temeliydiler ve temeli olmaktadırlar» da demiştir Engels. (Anti-Dühring.)

Marx ve Engels'in söyledikleri, sosyalist üretim sürecinde, işçilerin kesintisiz olarak, devlete ve topluma kendi gereksinimlerinin üzerinde ve ötesinde bir artı-emek sağladıklarını açıkca göstermektedir. Bu artı-emek (artı-ürün) olmaksızın, sosyalist yeniden üretimi genişletmek veya devletin ve toplumun sayısız çeşitteki gereksinimlerini tatmin etmek olanaksız olurdu. Eğer durum böyle olsaydı, sosyalist yapıyı sürdürmek ve proletarya diktatörlüğünü ayakta tutmak güç olurdu ve komünizme geçiş söz konusu olamazdı.

Doğrudur, sosyalist sistemde, işçiler tarafından sağlanan artı-emek (artı-ürün) kendilerinin ve ailelerinin doğrudan gereksinimlerini aşar; ama ne var ki bu, proletarya devleti ve işçi sınıfı ile diğer emekçi halkın tüm ve uzun vadeli çıkarları için mutlak olarak gereklidir.

Neden, hâlâ artı-emekten (artı-üründen) elde edilen sosyalist girişimlerin kazançlarına kâr diyoruz?

Bunun nedeni, para-meta ilişkilerinin sosyalist sistemde hâlâ varlığını sürdürüyor olması ve artı-emeğin (artı-ürünün) kendisini hâlâ değer biçiminde ifade etmek zorunda olmasıdır. Bir girişimin bu kazançlarına toplam fonun karşıtı olarak bakılırsa, bu kazançların değer-biçimi, kâr biçimine dönüşür. Bu yolla, girişimlerimizin işletmesinin ekonomik sonuçlarını denetleyebiliriz ve bunların devlete olan katkılarını değerlendirebiliriz, böylece de, girişimleri, dikkatli hesaplar yapmaya, muhasebe yapmaya, giderleri kısmaya ve kârları artırmaya zorlamış oluruz. Marksizm, bize, sosyalist genişletilmiş yeniden üretimin tek kaynağı olan sosyalist birikimin, büyük çoğunlukla, sosyalist girişimlerin net gelirlerinden (kâr ve vergi de dahil) geldiğini söyler. Bu anlamda, yaygınlaştırılmış sosyalist yeniden üretimi, yüksek hızda gerçekleştirmek için, her sosyalist girişimin, sadece önerilmiş vergileri ödemekle kalmayıp, aynı zamanda, devlete artan bir kâr miktarını da sağlamaya çalışma zorunda oldukları açıktır.

Ama, sosyalist girişimlerin kârları ve vergileri salt genişletilmiş yeniden üretim için kullanılmamaktadır. Devlet bütçesi yoluyla yeniden dağıtıldıktan sonra, bir kısmı birikme fonu haline gelir, bu arada diğer kısmı da tüketim fonunun önemli bir bileşkesini oluşturur. Marx'ın Gotha Programı'nın eleştirisinde belirttiği gibi bu tüketim fonu «doğrudan doğruya üretime ait olmayan yönetimin genel giderlerini» kapatmak ve «okul, sağlık hizmeti vb. gereksinimlerin ortak tatmini için» ve «çalışamayacak vb. olanlar için» gerekli fonları sağlamakta kullanılırlar. Yani, sadece, proletarya diktatörlüğünde devlet yönetiminin çeşitli giderlerini kapatmamalı (karşılamamalı) (hükümet, büro işçilerinin de ücretleri dahil), aynı zamanda bilimi, eğitimi, sağlık işlerini, kültürü ve sanatı (bu alanda çalışan personelin ücretleri de dahil olmak üzere) geliştirmek için, tüm sosyalist toplumun artan gereksinimlerini tatmin etmelidir ve yaşlılar ile diğer rahatlatıcı amaçlar için toplumsal güvence fonları da sağlanmalıdır.

Bu nedenle, sosyalist girişimlerin devlete, kâr ve vergi vermeleri fazlasıyla önemlidir; çünkü bu sadece,

yaygınlaştırılmış sosyalist yeniden üretimi etkilemekle kalmaz, aynı zamanda maddi üretime katılmayan tüm diğer bölümlerdeki oluşumu ve gelişimi de ve kırda ki yaşamı da her yönüyle etkiler. Bunun, sosyalist kuruluşun hızında ve proletarya diktatörlüğünün pekişmesinde de katkısı vardır.

Kâr sorununda, «dörtlü çete» bir sürü yalan yaydı, başkalarını yalan yanlışla doldurdu ve karşı devrimci görüşü besleme (destekleme) çabasıyla ortalığı velveleye verdi. Amaçları tüm ülkeyi bir kargaşalık içine düşürmekti ki, durumdan yararlanıp, iktidarı ele geçirebilsinler ve kapitalizmi yeniden inşa etsinler.

KÂR VE «KÂRI BAŞAT KILMA»

«Dörtlü çete» ve izleyicileri, sosyalist girişimler yoluyla elde edilen kârların «kârı başat kılma» düzeyine vardığını iddia ettiler.

«Kârı başat kılma» dönek revizyonist sovyet kliğince, kendi ülkelerinde kapitalizmi yeniden kurmak için uygulanan bir yöntemdir. Onlar, sosyalist girişimlerin planlı hedefleri arasında, kârın merkezi hedef olduğunu ve kârın, gelişimlerinin temel itici gücü olduğunu savunuyorlar. Biz böyle bir revizyonist saçmalığa kesinlikle karşıyız; ama devlet planlarının tümüyle gerçekleştirilmesi temeli üzerinde sosyalist girişimlerin kâr yapmasından yanayız. Bunlar ilkede birbirlerinden farklı iki kavramdır.

İlk önce, sosyalist üretimin amacı, devletin ve halkın artan gereksinimlerini karşılamak iken, kapitalizm ve revizyonizmde üretim kâr içindir. Bu nedenle, her sosyalist girişim, çeşitli maddi zenginliklerin üretimini kendine görev edinmeli ve tek taraflı olarak kârı vurgulamamalıdır.

İkinci olarak, sosyalist girişimlerdeki üretim, devlet planına göre ayarlanmakta ve «önce plan, sonra fiyat» ilkesi izlenmektedir. Yani, genel çıkar uğruna, devlet, bazen bazı ürünler için düşük bir fiyat saptayarak çok küçük bir kâr elde edebilir ve hatta devlet bazen belirli kayıplara bile izin verebilir.

Üçüncü olarak, sosyalist girişimler, her şeyden önce, ürünlerin niteliklerini (kalitelerini) garantilemeli ve bunu sürekli olarak ilerletmeye çalışmalıdırlar. Bu girişimler, ön koşul olarak, üretimi arttırmak için ellerinden geleni yaparlar, tasarruf uygularlar, gideri kısarlar ve daha fazla kâr ederler. Bu tip kârların ne denli çok olursa, o denli iyi oldukları apaçıktır; çünkü bu, bu girişimlerin yeterli olarak çalıştıklarının ve devlete ve halka daha büyük katkıları olduğunun bir kanıtıdır. Bunun «kârı başat kılmakla» hiçbir ortak yanı yoktur.

Hsu Ti-hsin
PEKING REWIEW, 8
24 Şubat 1978

Yeni Kolej Kayıt Sistemi

Eğitim Bakanlığı geçenlerde kolej kayıtları üzerine Pekin'de bir ulusal konferans düzenledi. Kayıt sisteminde büyük bir değişiklik için bir dizi tedbir çıkarıldı.

DAHA BÜYÜK BİR BECERİ BİRİKİMİ İÇİN

Yeni sistemde, bütün genç işçiler, köylüler (taşraya yerleşmiş eğitim görmüş genç insanları içine alan), terhis olmuş askerler, Parti ve hükümet görevlileri ve bu yılın lise mezunları, politik olarak iyi bir hesap vermiş, devrim için çalışmaya kararlı, liseye eşdeğer eğitim görmüş ve fiziksel yönden uygun olmak şartıyla, gönüllü olarak kolej giriş sınavlarına başvurabilir ve katılabilirler. Bu aynı zamanda bir mezunun eğitim düzeyine yükselen lise öğrencilerine de tanınan bir haktır.

Çin'in sosyalist kuruluşu Liu Shao-chi, Lin Piao ve özellikle «dörtlü çete»nin karışımı ve sabotajıyla çok zaman kayıplara uğramıştır. Böylece sanayi, tarım, ulusal savunma ve bilim ve teknolojinin modernleştirilmesini gerçekleştirmek için zamanla yarışmak ve mümkün olduğu kadar çabuk, işçi sınıfı aydınlarının güçlü bir bileşimini eğitmek ve yetiştirmek zorunludur.

Bu amaçlarla, yeni kayıt sistemi esas olarak, bütün çalışma alanlarından genç insanları kapsayacak daha geniş bir temelden öğrenciler kayıt edecek, böylece daha büyük sayıda umut verici gençlik yüksek öğrenime katılabilme fırsatını bulabilecek şekilde planlanmıştır.

Kolej öğrencilerinin yüzde yirmi ile otuzu bu yılın lise mezunları arasından kaydedilecektir. Bu, «dörtlü çete»nin eğitimde yönetimi gaspettiği geçen birkaç yılda yapılandan farklıdır.

Daha 1972'de Başkan Mao'nun direktifleriyle uyum halinde, Başbakan Chou En-lai, doğrudan doğruya yeni lise mezunları arasından kayıt yapacak yüksek öğrenim kurumları kurdu. Şöyle diyordu: Eğitimde devrim henüz deneme safhasındadır. Bir yandan mezun olduktan sonra fiziksel çalışmayla belirli bir zaman, örneğin bir iki yıl harcamış ve iyi bir hesap vermiş ortaokul öğrencileri koleje gitmek üzere seçilmelidir. Öte yandan, kolejler ortaokul öğrencileri arasından araştırma çalışmasına eğilimi olan öğrenciler kayıt edebilirler. Bunlar kolejde çalışabilir ve her yıl bir dönem bedensel çalışma yapabilirler. Ortaya koyduğu ikinci yöntem, işçiler ve köylüler arasından pratik tecrübeyle kolej öğrencileri seçme yöntemleriyle birlikte kullanılabilir.

«Dörtlü çete» ve Eğitim Bakanlığındaki güvenilir uşağı Chih Chun (önceden devlet kurulundaki bilimsel ve eğitimsel grubun baş temsilcisiydi) Başbakan Chou'nun bu talimatını yerine getirmeyi inatla reddetti. 1975'de bunu muhtevasından kopararak eleştiri hedefi haline getirdiler.

Kolej öğrencilerinin belli bir oranının yeni lise mezunları arasından kaydedilmesinde, bu yılın pratiği Başkan Mao ve Başbakan Chou'nun talimatlarının yerine getirildiğini göstermektedir.

Bu yeni kayıt yöntemi öğrencilerin ilk, orta ve kolej öğrenimlerini kesintisiz tamamlamalarını sağlayacaktır. Çalışırken, öğrendiklerine ilişkin olarak belirli bir gerekli bedensel çalışmayı da yapabilirler. Bu, Başkan Mao'nun «eğitim proletarya politikasına hizmet etmeli ve üretici emekle birleştirilmelidir» şeklinde ifade ettiği ilkeye uygundur. Sonuç, sosyalizmin daha çok sayıda ehliyetli kurucularının çabucak hazır olması ve yüksek eğitimin ülkenin gereksinmelerine ayak uyduramaması durumuna hızlı bir çözüm olacaktır.

Mümkün olduğu kadar çok sayıda hünerli genç insanı yüksek eğitime kazandırabilmek için, azınlık uluslardan öğrencileri ve Taivan eyaleti kökenli genç insanları ve Honkong, Makao ve denizaşırı yerlerden olan genç Çinlileri olduğu kadar, başarılı çıplak ayaklı dok-

torları, ilkokul öğretmenlerini, kırsal alanlarda aktif olarak tarım-bilimi ve teknolojiyle ilgilenen genç insanları kayıt etmeğe dikkat gösterilmelidir.

Aynı zamanda, işçiler, köylüler için ve boş zaman kolejleri yoğun bir biçim de tam-gün ya da yarım-gün öğrencileri kabul edecektir. Üniversiteler ve kolejler mezuniyet sonrası öğrencilerini bu yıl kayıt etmeye başlayacaklardır.

SINAV SONUÇLARINA DAYALI KABUL

Başvuranların tam bir değerlendirmesi, moral, entellektüel ve bedensel yönlerden oluşacaktır. Giriş imtihanları geri getirilecek ve kabul, bunların sonuçlarına dayanacaktır.

Büyük Kültür Devrimi'nden önce, Başkan Mao tuzak sorular koyan ya da düşmanla çarpışırcasına saşırtmacalarla öğrencilere yöneltilen sınavlara karşıydı. Ama hiç bir zaman sınavların kendilerine karşı olmadı. Daha 1936'da Kızılordu Koleji'nin düzenli denetiminin önemli ölçütlerinden biri olarak eğitim standartlarının kontrol edilmesi talimatını yayınlamıştı. Bununla birlikte kötü emellerine hizmet etmek için, «dörtlü çete», Başkan Mao'nun sınav yöntemlerinin reformuyla ilgili talimatını tahrif etti ve sınavları kaldırdı. Böylece kayıt sistemini bozdu.

Daha da kötüsü, çete ve izleyicileri, giriş sınavlarında kötü notlar alan adı çıkmış, karşı devrimci Chang Tieh-Sheng'i sınavlara karşı çıkmak üzere «boş» sınav kağıdı veren bir «kahraman» olarak göklere çıkarmaktaydı. Hatta basında ona geniş bir yer verdiler. (Bu sahtekarlığın teşhiri için Peking Review, No. 8, 1977'ye bakınız)

Bu, sınavların ve testlerin kaldırılmasına ya da onların boş bir şekilde kolejlerde, orta ve ilkokullarda uygulanmasına yol açtı. Böylece, sınavlar olsa da, olmasa da, öğrenciler çalışsa ya da hiç çalışmasa, her öğrenci her yıl bir not aldı ve mezun oldu.

Geçen bir kaç yılda vicdanlı bir şekilde çalışan her öğrenci «beyaz ve uzman olma yolunu tutmakla» suçlandı (uzman olma, bir burjuva hatta karşı devrimci

olma anlamına geliyor) ve vicdanlı bir şekilde öğreten her öğretmen «restorasyon ve gerileme» için çalışmakla damgalandı. «Dörtlü çete» kolejlerin yalnız ve yalnız özel bir tek konuda uzmanlaşması gerektiğini, yani «kapitalist-yolculara karşı mücadele uzmanlığını» haykırdılar. «Emekçilerin kültürsüz olmasının tercih edilir» olduğunu ve «zengin birini bilgisinin onu daha da gerici yapacağını» iddia ettiler. Bu anlayış kolej kayıt sistemini ve yüksek eğitimi harabeye çevirdi.

Çin Halk Cumhuriyeti'nin kuruluşundan beri geçen 28 yıl boyunca Başkan Mao ve Parti Merkez Komitesi'nin önderliği altında kolej kayıt sisteminde çok şey yerine getirildi. Kayıt sistemini adım adım düzelttik, böylece öğrenciler kaydedildi ve bütünsel bir plana göre görev üstlendiler. Bu sosyalist sistemin üstünlüğünü kanıtlar. Bunun yanısıra, yıllık olarak işçiler, köylüler ve bunların çocukları arasından seçilen öğrencileri artırmak ve böylece oldukça kısa bir zaman içinde kolejlerde bunların çoğunluğu oluşturmasını sağlamak üzere bir dizi etkili tedbirler alınmıştır. Geçen on yıllarda kolejler bir kaç milyon mezun vermiştir ve bunların çoğu bugün sosyalist devrimde ve kuruluşta dayanak oluşturmuşlardır. Ama «dörtlü çete» bütün bu başarıları yadsımayı seçmiştir.

Çete'nin ezilmesiyle, kolej öğrencilerinin kaydedilmesinde olumlu ve olumsuz tecrübelerin toplanması temelinde proleter kayıt sisteminin geliştirilmesi ve mükemmelleştirilmesi çabaları sürecektir. Yeni kayıt sistemi bu amaca yönelik ileri bir adım olacaktır. Renmin Ribao'nun 21 Ekim'deki başmakalesinin işaret ettiği gibi, «kolej kayıt sistemi kolej mezunlarının niteliğiyle doğrudan bir ilişkiye sahiptir. Ve ilk ve orta eğitimi etkiler. Her mesleği, işi ve her aileyi kapsar. Bu nedenle, bu büyük önem taşıyan bir konudur.» Başyazı «bütün ulus, kolej kayıt sisteminden iyi bir işin doğacağını ummaktadır» diye devam ediyor.

PEKİNG REVİEW,
Sayı: 46
11 Kasım 1977

Büyük Devlet Şovenizmi mi?

Daha önce, yine Afrique-Asie'de yayınlanan yazılarını yayınladığımız Wilfred Burchett'in «Büyük Devlet Şovenizmi mi?» başlıklı çevirisini yayınlıyoruz. Yazıyı Çin-Vietnam anlaşmazlığına ışık tutması açısından yayınlıyoruz. Yazıdaki yorumlar yazarı bağlar.

Geçen mayıs ayında, **Pekin'in Vietnam'daki Çin'lileri almak üzere gemiler göndereceği haberi ve bu haberden önce sürdürülen Vietnam'a karşı olan propaganda kampanyası, Çin'in ilerici dünyadan kendisini tecrit etmek doğrultusunda büyük bir çaba harcadığı** anlamına geliyordu. Birleşmiş Milletler'e üye olan ülkeler, 25 Ekim 1971'de Çin büyük bir oy çoğunluğuyla Birleşmiş Milletler'de yerini aldığı zaman, üçüncü dünya ülkelerinin aldığı tavrı hiç bir zaman unutmayacaklardır. Fakat sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin Çin'e karşı bugünkü tavrı artık değişmiştir.

Çin, Faşist Pinochet rejimini desteklediği için, Latin Amerika'daki bütün ilerici ve devrimci güçlerin saygısını yitirmiştir, aynı Çin, CIA ajanları olan Holden Roberto ve Jonas Savimbi'leri Angola'da destekleyince -MPLA'da yer alan yurtsever güçler yerine- ve Zaire'de barbar ve zalim Mobutu rejimini savununca, Afrika'daki devrimci ve ilerici güçlerin de desteğini yitirmiştir.

Vietnam'la olan anlaşmazlığını görüşmeler yoluyla çözümlemek yerine 19. y.y.'daki tehdit politikasını izlediği için bugün ilerici dünyanın bütün desteğini yitirmek tehlikesiyle karşı karşıyadır.

Çin dışındaki Çin'liler sorunu, uzun bir süreden beri varolan karmaşık bir sorundur. Ama Pekin'in sunduğu şekil, çeşitli nedenlerden dolayı Çin'den ayrılmış ve komşu ülkelerde yerleşmiş olan milyonlarca yurttaşın durumunu yanlış bir yola sürükleyebilir.

Feodal iktidarlar ve arkasından Kuomintang, Çin vatandaşlığında kalmaları için ellerindeki bütün imkanları kullanarak ısrar etmişlerdi. Çan Kay-Şek hükümeti, Çin asıllı bütün göçmenlerin örgütlenmesi ve disiplin altına alınması gerektiğini açıklayacak kadar ileri gitmişti. 22 Nisan 1955'de Cakarta'da, Afrika-Asya Ülkeleri Konferansı'nın arkasından -ki o zamanlar Çin Başbakanı ve Dışişleri Bakanı olan Çu En-lay, Endonezya Dışişleri Bakanı Dr. Sunarjo ile bir anlaşma imzaladı- ileri bir adım atıldığı düşünülüyordu. Bu anlaşma metninde Çin asıllı 250 bin Endonezyalı'nın statüsü ele alınıyordu. Bu statü 4 maddeden oluşuyordu:

1 — Evli kadınlar dahil gerek Çin, gerekse Endonezya uyruğunda, 18 yıldan daha fazla bulunan herkesin iki yıl içerisinde her iki uyruktan birini seçmeleri gerekiyordu. Bu süre içerisinde uyruk seçimini yapmamış olanlar babasının uyruğuna göre Endonezyalı ya da Çinli kabul edilirler.

2 — Çocuklar 18 yaşından önce babalarının uyruğuna göre işlem görürler.

3 — Eşlerden erkeğin başka bir uyruğu seçmiş olması hariç, uyruk evlenmeye göre değişmeyecektir.

4 — Çin uyruğunu seçecek olanlar istemedikleri takdirde değiştirilebilecekler. Endonezya uyruğunu seçecek olanlar Çin hükümetinin doğrudan koruyuculuğunu düşünemeyeceklerdir.

Bu anlaşmanın imzalanması sırasında oradaydım ve Çu En-lay'ın resmi toplantıdan çıkarken açıkladıklarını bugünkü gibi hatırlıyorum. Çu En-lay, Güney Doğu Asya ülkelerinin çoğunun bu tür sorunlarla karşı karşıya bulunduğunu ve bu ülkelerdeki göçmenlerin aynı yolu izleyeceklerini «*uyruğuna girmiş olacakları ülkeye karşı sorumluluk duygularını güçlendireceklerini*» umud ettiğini vurgulamıştı. Bu bir devlet adamı tav

rıydı ve o günün koşullarında bu tavır çok olumlu karşılanmış ve Bandoung Konferansında kabul edilen 5 ilkeyle tam bir uygunluk içinde olduğundan alkışlanmıştı.

Aynı yıl Çin, Vietnam Demokratik Halk Cumhuriyeti'yle aynı konuda bir anlaşma imzaladı. İki sosyalist ülke arasında karşılıklı olarak olumlu kabul edildiğinden, karşılıklı egemenlik çerçevesinde her iki ülkedeki göçmen haklarının korunması da gözönüne alındı. Anlaşma, yaşamakta oldukları ülkenin uyruğuna girmeleri amacıyla, ilgili göçmenlere karşı resmi bir destek niteliğini taşıyordu. Bu şekilde uyruğa girmekle idarî görevlerle uğraşmak, seçme ve seçilme hakkı dahil her türlü vatandaşlık hakkını kazanacaklardı. Pratik olarak bu göçmenler 8 ay içerisinde seçimlerini yapıyorlardı. Ocak 1961'de Çin'in tutumu üzerine Kuzey Vietnam Hükümeti, Hanoi Çin Büyük Elçiliğinin artık bundan böyle, Çin asıllı yurttaşlara pasaport vermeyeceği kararını aldı. Bu noktadan itibaren ailevi ya da başka nedenlerle Çin'e gitmek isteyenler bugün kendilerinden, Çin'e giriş izni için turistik gezi belgesi isteyen Çin Büyük Elçiliğine başvurabiliyorlardı.

Ngo Dinh Diem ırkçı rejiminin baskısı altındaki Güney Vietnam'da Çin'li göçmenlerin çoğu, «Çin asıllı Vietnamlılar» statüsünü kabul etmek zorunda kalmışlardı. Yalnız tüccar olanların küçük bir azınlığı Tayland'daki Çin'lilerin vatandaşlığı statüsünda kalabilmek için gereken parayı ödeyebiliyorlardı.

Güney Vietnam'daki bu Çin'lilerin özel bir durumları vardı. Bunlar XVII. y.y'ın sonlarında Çin'in güneyinde Saygon bölgesine doğru göç etmişlerdi. Daha sonra da güneye doğru uzanmışlardı. İşte bu sıralarda Saygon'un Şolon kesimine yerleştiler. Bunlardan bir çoğu tüccar oldu. XVII. y.y.'ın başından beri Güney Vietnam'ın bütün pazarına hakimdiler. Özellikle toptan ticareti tekelleri altına almışlardı. Fakat sosyalist düzende Devlet'in, pazarın bu kesimini denetim altına alması, Saygon'un kurtuluşundan sonra ekonomik sıkıntıyı ve açlığı önlemek için kaçınılmaz duruma gelmişti.

10 Eylül 1975'de bir yasa çıkarıldı ve en kısa zamanda, Komprador kapitalistleri, spekülatörleri, karaborsa vurguncularını ve bu türden öteki suçluları hedef alıyordu. Bunların çoğu Çin'liydi. 10 Eylül 1975'deki yasanın bu Çin'lileri hedef alması Çin'li oldukları için değil, sınıflar açısından bulundukları konumdan dolayıydı. O günlerde kendilerini sömürenlere karşı alınmış olan tedbirleri destekleyen onbinlerce Şolon'lu yurttaşın gösterileri vardı. Fakat çeyrek yüzyıl önce Çang-Hai'da olduğu gibi şiddetli baskılar yoktu.

Geçen Mayıs ayının 27'sinde Kuzey Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti'nin Dışişleri Bakanlığı 1955 anlaşmasını şöyle açıklıyordu: *«geçen 20 yıldan fazla zaman içerisinde Vietnam, bu anlaşmaya sürekli olarak bağlı kaldı ve titiz bir şekilde uyguladı. Vietnam'daki vatandaşlarla aynı haklardan yararlanan Çin asıllı yurttaşlar aynı zorunluluklara razı olmak durumundadırlar... Fakat bugün Çin'de bulunan Vietnam asıllı yurttaşlar geçen 20 yıl boyunca Vietnam yöneticilerinin, bu durum konusunda Çin'in dikkatini çekmesine rağmen son derece sınırlandırılmış haklardan yararlandılar...»*

İKİLİ BİR TAVIR

Vietnam yöneticilerinin, Çin asıllı göçmenleri sosyalizasyon, millileştirme ya da toprak reformu gibi tedbirlerin uygulaması dışında tutacakları beklenebilir miydi? Bunu eski dostluklar temelinde ya da Çin'in, Vietnam'dan yirmi kat daha fazla nüfusa sahip olduğu için mi yapacaktı?

Eski dostluklar temel alınırsa, bin yıl boyunca Vietnam'ı işgal etmiş ve arkasından da ülkeyi ele geçirebilmek için aşağı yukarı elli saldırı düzenlemiş ülkenin Çin olduğu hatırlardadır. Bize öyle geliyor ki, bu türden değerlendirmeler Çin devriminden beri de yapılmaktaydı.

27 Mayıs Deklerasyonunda, Vietnam'lılar, Pekin'in, Kmerlilerin Vietnam'a karşı silahlı mücadelesini des-

teklediği takdirde, Çin'le Vietnam arasında bir savaşın kaçınılmaz olduğunu hatırlatan bir Çin propagandasına, Çin asıllıların göçünün hareket noktası yapıldığını vurgulamaktadırlar. Bu koşullarda, Vietnam'a göre «*Çin asıllıların Vietnam'ı en kısa zamanda terketmeleri çok daha iyi olurdu.*» Bu arada katolikleri, toplu olarak Kuzey Vietnam'dan Güney Vietnam'a aktarmak için 22 yıl önce CIA tarafından yürütülen çalışmaları da gözönüne almak gerekir.

Kuşku verici ve açıklanması güç başka olgular da var. Pnom Penh rejimi tarafından alınan ve Çin tarafından da desteklenen baskı tedbirlerinden sonra, on binden fazla Çin asıllı Kamboçya'lı Vietnam'a geçmek zorunda kaldı. Ama bu, Çin'e karşı hiç bir eleştiri konusu yapılmadı. Bu ikili tutumun nedeni nedir? Ve de, Çin neden uluslararasında kabul edilen denetim kurallarına bağlı kalmadan, Çin asıllı yurttaşları ve hatta Vietnam uyruğuna girmiş olanların Vietnam'ı terketmeleri için çalışır? Bu, Pekin tarafından çoğu zaman mahkum edilse de «Büyük Devlet Şovenizmi»nin gerçek bir belirtisi değil midir?

Kamboçya'yı resmi ziyareti sırasında, Çin'in, haklı olarak kendini korumak zorunda olduğu şeyin, her türlü «Büyük Devlet Şovenizmi» olduğunu açıklayan Çu En-lay değil midir?

5 Haziran'da Vietnam Dışişleri Bakanlığı, Vietnam'dan ayrılmak isteyen Çin asıllı yurttaşları almak amacıyla, Haifong ve Ho Şi Minh kentine Çin gemilerinin gönderilmesini görüşmek üzere Çin ve Vietnam temsilcileri arasında bir görüşme yapılması isteğini açıkladı. Göçmenler servetlerini ve mallarını alıp götürmekte serbesttiler. Normal pasaport ve gümrük formalitelerinden sonra ülkeden ayrılabileceklerdi. Vietnam, Çin istediği takdirde, 1955 anlaşmasının, «*tarihten devralınmış*» bir sorun olarak tekrar ele alınabileceğini de özellikle belirtmektedir.

Pekin her türlü görüşmeyi reddettiğinden, Hanoi 5 Haziran Deklerasyonunda şunları belirtti: «*Kuzey-Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Vietnam'dan*

Çin'e gitmek isteyen Çin asıllıların transferi için Vietnam Hükümetinin gösterdiği limanlara girecek yabancı gemiler için yürürlükteki Vietnam yasalarına uygun formaliteleri yerine getirecek Çin gemilerine izin verebilir.» Nitekim daha sonra 20 Haziran 1978'den itibaren ilk Çin gemilerinin Vietnam limanlarına girmesine izin verilmiştir.

Bu arada bir kaç gün sonra, Çin, Tayland gazetecilerine bir açıklamada bulunmuş ve bu açıklamada her türlü görüşmeyi bir defa daha reddettiğini ileri sürmüştür. Ayrıca bu tutumu nedeniyle SSCB, Çin'i, Çin Vietnam anlaşmazlığının sorumlusu olmakla suçlamıştır?

Öyleyse Çin nereye gidiyor?

Yüksek düzeydeki bir Vietnam diplomatı şöyle diyordu: «*Biz, Çin'i çok severiz, ama bağımsızlığımızı taparcasına severiz.*» Ve Çin, dünyanın her tarafındaki ilerici güçlerin, bu bağımsızlığın savunulması doğrultusunda Vietnam'ın yanında yer alacaklarını bilmiyor mu?

Vilfred BURCHET
Afrique-Asie, sayı : 165

Düzeltme

Derginizin 26. ve 27. sayılarında bazı dizgi yanlışları olmuştur.

Ağustos 1978 tarihinde çıkan 26. sayımızda, «Kürdistan Tarihi ve Kürt Ulusal Hareketleri Üzerine Bir Yaklaşım» başlıklı yazının son kısmında yer alan «NOTLAR» bölümündeki (19) No'lu notun 6. satırı «Kürdistan'ın parçalarında değişik isimlerde örgütler or-» olacaktır.

Eylül 1978 tarihinde çıkan 27. sayımızda: Sayfa: 17/217, satır 8, «Kürt Ulusal Hareketleri, tutarlı bir çizgi izleyememiş,», sayfa: 80/280'de bulunan dipnotun ilk satırları, «(*) Bu kavramın daha iyi anlaşılması için bir kaç satır aktarmak yararlı olacaktır: «Ulusallaştırma, toprağın mülkiyet hakkının, toprak rantını...», sayfa: 82/282, satır: 18, «Mao, Çin'i analiz ederken «devrimin hedefleri (ni) esas», sayfa: 90/290'da bulunan ara başlık, «*BİR SOSYALİST İLKE*» olacaktır.

Düzeltir, Özür dileriz.

KURTULUŞ